

משרד _____

ד"ר, א"ט

מדינת ישראל

גנזך המדינה

מצביח המשלח

נספחי משלח

500 - 507

מס. תיק מקורי _____

מחלקה _____

הצעת חוק פיצויי פוטורים (תיקון מס. 3), תשל"ג-1973

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י מ , לאשר את הצעת חוק פיצויי פוטורים (תיקון מס. 3)
תשל"ג - 1973 ולהגיש מיד לכנסת.

ד ב ר י ה ס ב ר

ועדת השרים לעניני חקיקה אישרה את תזכיר הצעת חוק פיצויי
פוטורים (תיקון מס. 3), תשל"ג - 1973 בישיבתה ביום ב' בתמוז
תשל"ג (2.7.73) (החלטה מס. חק/120).

על-מנת להגיש את הצעת החוק עוד בכנסת הנוכחית, מוצע
שהממשלה תאשר את הצעת החוק ותגיש מיד לכנסת.

מוגש ע"י שר המשטרה

הצעת חוק פיצויי פוטורים (תיקון מס. 3), תשל"ג-1973

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י מ , לאשר את הצעת חוק פיצויי פוטורים (תיקון מס. 3)
תשל"ג - 1973 ולהגיש מיד לכנסת.

ד ב ר י ה ס ב ר

ועדת השרים לעניני חקיקה אישרה את תזכיר הצעת חוק פיצויי
פוטורים (תיקון מס. 3), תשל"ג - 1973 בישיבתה ביום ב' בתמוז
תשל"ג (2.7.73) (החלטה מס. חק/120).

על-מנת להגיש את הצעת החוק עוד בכנסת הנוכחית, מוצע
שהממשלה תאשר את הצעת החוק ותגיש מיד לכנסת.

מוגש ע"י שר המשטרה

תזכיר הצעת חוק והצעת חוק משפחות חיילים שנספרו במערכה
(תגמולים ושיקום) (תיקון מס. 9), תשל"ג-1973

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ס , לאשר את תזכיר הצעת חוק והצעת חוק משפחות
חיילים שנספחו במערכה (תגמולים ושיקום) (תיקון מס. 9), תשל"ג - 1973
המצורפים בזה, ולהגיש את הצעת החוק מיד לכנסת.

מוגש ע"י שר הבטחון

בספח 506

ירושלים, י"א בתמוז תשל"ג

11 ביולי 1973

משרד הבטחון

ה' בתמוז תשל"ג
5 ביולי 1973

תזכיר -- הצעת חוק

שם החוק המוצע

א.

חוק משפחות היילים שנספו במערכה (תגמולים ושקום) (תקון מס' 9)
תשל"ג - 1973.

עיקרי הוראות החוק המוצע

ב.

1. לאלמנה של נספה שאין יתום סמוך על שלחנה וביום הקובע (יום מות הנספה או היום שבו פסק היתום האחרון להיות סמוך על שלחנה) מלאו לה 33 שנה, ישולם תגמול חדשי בשיעורים המפורטים להלן:--

א. 76% מסך כל המשכורות המשתלמת לעובד המדינה שדרגת משכורתו היא "י" של הדירוג האחד ושמשתלמת לו תוספת שכר בגין בן זוגו בלבד (להלן - השכר הקובע), כשאין לה הכנסה או כל עוד הכנסתה אינה עולה על 70% מהשכר של הכנסה כדי מחיה.

ב. 53% מהשכר הקובע כשהכנסתה עולה על 70% מהשיעור של הכנסה כדי מחיה אך אינה עולה על 85% של השיעור האמור.

ג. 35% מהשכר הקובע -- בכל מקרה אחר.

2. (א) לאלמנה של נספה שאין יתום סמוך על שלחנה וביום הקובע טרם מלאו לה 33 שנה ישולם תגמול חדשי בשעור של 76% מהשכר הקובע במשך שלושים וששה חודשים מהיום הקובע.

(ב) אלמנה של נספה שאין יתום סמוך על שלחנה וחלפה התקופה בה היתה זכאית לתגמולים תהיה שוב זכאית לתגמולים אם מלאו לה 33 שנה ומרם בישאה.
הוראה זו תחול אף על אלמנות אשר מלאו להן 33 שנה לפני פרסום חוק זה.

3. (א) לאלמנה של נספה שהזינה אחריו יתום אחד הסמוך על שלחנה ישולם תגמול חדשי בשעור של 96% מסך כל המשכורות המשתלמת לעובד המדינה שדרגת משכורתו היא "י" של הדירוג האחיד ושמשתלמת לו תוספת שכר בזכות בן-זוג וילד אחד (להלן - הדרגה הקובעת).
- (ב) לאלמנה של נספה שהזינה אחריו יותר מיתום אחד הסמוכים על שלחנה ישולם בנוסף לתגמול לפי פסקה (א) :-
- בעד יתום שבי - 19% מהדרגה הקובעת;
- בעד יתום שלישי - 18% מהדרגה הקובעת;
- ולכל אחד מהיתומים הנוספים - 17% מהדרגה הקובעת.
- (ג) לאלמנה של נספה שהזינה אחריו יתום או יתומים, הסמוכים על שלחנה, תשולם תוספת של 5% משעור התגמול לפי הסעיפים הקטנים (א) או (ב) כשאין לה הכנסה מכל מקור שהוא, פרט לתגמולים לפי חוק זה.
4. לאלמנה של נספה שבישאה ויתומי הנספה סמוכים על שלחנה ישולם תגמול חדשי בשעורים אלה :-
- (א) בעד יתום אחד הסמוך על שלחנה - 50% מסך כל המשכורת המשתלמת לעובד המדינה בדרגה "י" של הדירוג האחיד ושאינה משתלמת לו תוספת שכר בזכות בן משפחה.
- (ב) בעד כל אחד מהיתומים הנוספים הסמוכים על שלחנה - 14% מכך כל המשכורת האמורה בסעיף קטן (א).
5. ייקבע כי המובח "בן משפחה" כולל ילדו של הנספה שטרם מלאו לו 21 שנה.
6. בעד סב או סבה שמחסורם היה על הנספה סמוך לפני מותו ישולם לכל אחד מהם תגמול בשעור של 10% מהתגמול המשתלם להורה שכול לפי סעיף 10 לחוק העיקרי.

7. הורה שכול אשר מלאו לו בגבר - 60 שנה ובאשה 55 שנה ושאינו מקבל תגמולים יהיה זכאי אחת לשנה לקצובת הבראה וזופש בעד שבעה ימים, בסכום הנהוג באותה שנה לגבי עובד המדינה בתנאי שאינם זכאים לקצובת הבראה וזופש במקום עבודתם.
8. שר הבטחון וכל שר אחר יהיו רשאים להפעיל הסמכויות למתן קדימויות, הטבות וכדו' המוקצות להם על פי הוראות הסעיפים 33 ו - 34 לחוק אם ליתומים של נספה אם מלאו להם 21 שנה ביום מות הנספה.
9. מעבד ביטחון ישראלי יסולם לילדו של נספה, אף אם מלאו לו 21 שנה ביום מות הנספה.

ג. משרת החוק המוצע והצורך בו

האמרת המחירים הכללית שחלה בשנה האחרונה גרמה להפחתת ערכם הריאלי של התגמולים. מתוך רצון להבטיח התאמת שיעורי התגמולים המשתלמים למשפחות שכולות לעלית השכר והמחירים הכללית במסך באות הצעות לתקן המדדים לפיהם יסולמו בעתיד התגמולים.

הסבר להוראה מס' 1

לפי החוק הקיים זכאית אלמנה אשר ביום הקובע היתה בגיל 35 שנה, ולא היו לה ילדים הסמוכים על שלחנה, לתגמול חדשי לכל ימי חייה, השווה לחלק ממשכורתו של עובד המדינה המדווג בדרגה "י" של הדירוג האחיד כשמשלמת לו תוספת שכר בזכות בן-זוגו בלי ילדים (להלן - השכר הקובע).

התשלום לאלמנה כנ"ל מותנה בגובה הכנסתה. מוצע בחוק זה לשנות את גיל האלמנה המזכה אותה בתגמולים במשך כל ימי אלמנותה מ - 35 שנה ל - 33 שנה ביום הקובע ולהעלות את שער האחוזים כמפורט להלן :-

- (א) מ-63% ל-76% מהשכר הקובע כשלא למצה אין הכנסה או כל עוד הכנסתה אינה עולה על 70% מהסכום שבקבע בחוק כ"הכנסה כדי מחיה".
- (ב) מ-46% ל-53% מהשכר הקובע, כשהכנסת האלמנה מגיעה ל-70% אך אינה עולה על 85% של הסכום שבקבע בחוק כ"הכנסה כדי מחיה".
- (ג) מ-30% ל-35% מהשכר הקובע - בכל מקרה אחר.

הסבר להוראה מס' 2

לפי החוק הקיים זכאית אלמנת צספה שביום התאמתה מרם מלאו לה 35 שנה ושיתומי הצספה אינם סמוכים על שלחנה לתגמולים בסכום של 55% מהשכר הקובע במשך שלושנים וששה חדשים מבלי לקחת בחשבון את מצבה הכלכלי.

מוצע בחוק זה לשנות את הגיל מ-35 שנה ל-33 ולהעלות את סכום התגמולים מ-55% מהשכר הקובע ל-76% מהשכר הקובע.

כמו כן מוצעת הוראה חדשה לפיה אלמנה כב"ל, שתגמוליה הופסקו בתום תקופת שלוש השנים תהיה זכאית לחזור ולקבל תגמולים אם הגיעה לגיל 33 שנה ולא ביטאה שבית.

הסבר להוראה מס' 3

- (א) לפי הוראות החוק הקיים זכאית אלמנה שיתום אחד של הצספה סמוך על שלחנה לתגמול חדשי בשעור של 83% מ"הדרגה הקובעת" (משכורתו של עובד המדינה בדרגה "י" של הדירוג אחיד כשמשתלמת לו תוספת שכר בזכות בן-זוג וילד אחד). מוצע בחוק זה להעלות את שעור התגמול ל-96% מה"דרגה הקובעת".
- (ב) לאלמנה שיתום מיתום אחד סמוכים על שלחנה מוצע לשלם בגוסף לתגמול לפי פסקה (א) בעד יתום שבי 19% במקום 17%, בעד יתום שלישי 18% במקום 15%, ובעד כל אחד מהיתומים הצוספים 17% במקום 15% מה"דרגה הקובעת".
- (ג) מוצעת הוראה חדשה שלפיה תשולם תוספת של 5% משעור התגמול לפי סעיף קטן (א) או (ב) לאלמנה כב"ל אם אין לה הכנסה מכל מקור שהוא, פרט לתגמולים לפי חוק זה.

הסבר להוראה מס' 4

לאלמנה של צספה שנישאה שנית ויתומי הצספה סמוכים על שלחנה יסולמו תגמולים חדשים בשעורים אלה :-

- (א) בעד יתום אחד הסמוך על שלחנה 50% ממשכורתו של עובד המדינה המדורג בדרגה "י" של הדירוג האחיד כשאינה משתלמת לו תוספת שכר בזכות בן משפחה במקום 43% מהמשכורת הנ"ל כפי שנהוג היה עד כה.
- (ב) בעד כל אחד מהיתומים הצוספים הסמוכים על שלחנה - 14% במקום 12% מסך כל המשכורת הנ"ל.

הסבר להוראה מס' 5

לפי החוק הקיים מוגדר "יתום" כילדו של צספה שטרם מלאו לו 18 שנה. משהגיע היתום לגיל 18 הופסק תשלום התגמולים בעדו אלא אם כן גוייס היתום לשרות סדיר בצה"ל- במקרה זה זכאי היתום להמשיך תשלום התגמולים עד לגמר שירותו הסדיר. מוצע עתה להגדיר את הגיל בהגדרת המונח "יתום" מ-18 ל-21 שנה כך שהתגמולים בעד היתום יסולמו ללא כל תנאי עד הגיעו לגיל 21 שנה.

הסבר להוראה מס' 6

לפי החוק הקיים אם הצספה הזיח אחרינו סב או סבתה, שמחסורם היה עליו סמוך לפני מותו ושאין קצין התגמולים לשלם בגין כל אחד מהם תגמול שלא יעלה על ארבע לירות לחודש.

מוצע להעלות את התגמול הנ"ל לסכום המהורה 10% מהתגמול המשתלם להורה שכול לפי החוק העיקרי.

הסבר להוראה מס' 7

לפי החוק הקיים זכאים הורים שכולים לקצובת הבראה ונזופש פעם אחת בשנה עבור שבעה ימי נזופש בתנאי שהם זכאים לקבל תגמולים.

מוצע עתה לשלם קצובת הבראה ונזופש גם להורים שכולים שאינם זכאים לקבלת תגמולים, כשהאם הגיעה לגיל 55 והאב הגיע לגיל 60 ובתנאי שאינם זכאים לקצובת הבראה ונזופש במקום עבודתם.

הסבר להוראה מס' 8

לפי החוק הקיים רשאי שר הבטחון וכל שר אחר הממונה על בצוע חוק כל שהוא להתקין תקנות בדבר תשלומים, מעבקים, מילדות וערבויות לטובת יתומים בדבר פטור מחובות המוטלות על פיהם - בתנאי שטרם מלאו להם 27 שנה. מוצע מעתה להסמיק כל שר להתקין תקנות כז"ל לטובת יתומים שטרם מלאו להם 30 שנה.

הסבר להוראה מס' 9

לפי החוק הקיים זכאי למענק נישואין "יתום של נספה" שנכנס בבית נישואין, כלומר ילדו של נספה שביום מות אביו טרם מלאו לו 18 שנה. מוצע בחוק זה לשלם מענק נישואין לילדו של נספה שנכנס לברית נישואין לפני הגיעו לגיל 30 אף אם ביום מות הנספה כבר מלאו לו 18 שנה.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

החוק המוצע יחייב תקון מספר סעיפים בחוק הקיים.

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה

החוק המוצע יחייב הוצאה שנתית משוערת בנספת של 4,470,000 (ארבעה מיליון שלוש מאות ועשרת אלפים) ל"י.

ו. השפעת החוק המוצע על תקן המשדד הממונה על הבצוע ועל ההיבט המינהלי :

אין.

ז. היועץ המשפטי לממשלה סמך ידו על התזכיר מבחינה משפטית.

ח. הממונה על התקציבים סמך ידו על התזכיר מבחינה תקציבית.

מרגש ע"ר שר הבטחון

תזכיר הצעת חוק והצעת חוק משפחות חיילים שנספו במערכה
(תגמולים ושיקום) (תיקון מס. 9), תשל"ג-1973

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם , לאשר את תזכיר הצעת חוק והצעת חוק משפחות
חיילים שנספחו במערכה (תגמולים ושיקום) (תיקון מס. 9), תשל"ג - 1973
המצורפים בזה, ולהגיש את הצעת החוק מיד לכנסת.

מוגש ע"י שר הבטחון

בספח 506

ירושלים, י"א בתמוז תשל"ג

11 ביולי 1973

ה' בתמוז תשל"ג
5 ביולי 1973

תזכיר - הצעת חוק

שם החוק המוצע

א.

חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושקום) (תקון מס' 9)
תשל"ג - 1973.

עיקרי הוראות החוק המוצע

ב.

1. לאלמנה של צספה שאין יתום סמוך על שלחנה וביום הקובע (יום מות הצספה או היום שבו פסק היתום האחרון להיות סמוך על שלחנה) מלאו לה 33 שנה, ישולם תגמול חדשי בשיעורים המפורטים להלן :-

א. 76% מסך כל המשכורות המשתלמת לעובד המדינה שדרגת משכורתו היא "י" של הדירוג האחד ושמשלמת לו תוספת שכר בגין בן זוגו בלבד (להלן - השכר הקובע), כשאין לה הכנסה או כל עוד הכנסתה אינה עולה על 70% מהשכר של הכנסה כדי מחיה.

ב. 53% מהשכר הקובע כשהכנסתה עולה על 70% מהשיעור של הכנסה כדי מחיה אך אינה עולה על 85% של השיעור האמור.

ג. 35% מהשכר הקובע - בכל מקרה אחר.

2. (א) לאלמנה של צספה שאין יתום סמוך על שלחנה וביום הקובע טרם מלאו לה 33 שנה ישולם תגמול חדשי בשכר של 76% מהשכר הקובע במשך שלושים וששה חודשים מהיום הקובע.

(ב) אלמנה של צספה שאין יתום סמוך על שלחנה וחלפה התקופה בה היתה זכאית לתגמולים תהיה שוב זכאית לתגמולים אם מלאו לה 33 שנה וטרם נישאה.
הוראה זו תחול אף על אלמנות אשר מלאו להן 33 שנה לפני פרסום חוק זה.

3. (א) לאלמנה של צספה שהזינה אחריו יתום אחד הסמוך על שלחנה ישולם תגמול חדשי בשעור של 96% מסך כל המשכורת המשתלמת לעובד המדינה שדרגת משכורתו היא "י" של הדירוג האחיד ושמשלמת לו תוספת שכר בזכות בן-זוג וילד אחד (להלן - הדרגה הקובעת).
- (ב) לאלמנה של צספה שהזינה אחריו יותר מיתום אחד הסמוכים על שלחנה ישולם בנוסף לתגמול לפי פסקה (א) :-
- בעד יתום שבי - 19% מהדרגה הקובעת;
- בעד יתום שלישי - 18% מהדרגה הקובעת;
- ולכל אחד מהיתומים הצוספים - 17% מהדרגה הקובעת.
- (ג) לאלמנה של צספה שהזינה אחריו יתום או יתומים, הסמוכים על שלחנה, תשולם תוספת של 5% משעור התגמול לפי הסעיפים הקטנים (א) או (ב) כשאין לה הכנסה מכל מקור שהוא, פרט לתגמולים לפי חוק זה.
4. לאלמנה של צספה שבישאה ויתומי הצספה סמוכים על שלחנה ישולם תגמול חדשי בשעורים אלה :-
- (א) בעד יתום אחד הסמוך על שלחנה - 50% מסך כל המשכורת המשתלמת לעובד המדינה בדרגה "י" של הדירוג האחיד ושאינה משתלמת לו תוספת שכר בזכות בן משפחה.
- (ב) בעד כל אחד מהיתומים הצוספים הסמוכים על שלחנה - 14% מסך כל המשכורת האמורה בסעיף קטן (א).
5. ייקבע כי המונח "בן משפחה" כולל ילדו של הצספה שטרם מלאו לו 21 שנה.
6. בעד סב או סבה שמחסורם היה על הצספה סמוך לפני מותו ישולם לכל אחד מהם תגמול בשעור של 10% מהתגמול המשתלם להורה שכול לפי סעיף 10 לחוק העיקרי.

7. הורה שכול אשר מלאו לו בגבר - 60 שנה ובאשה 55 שנה ושאינו מקבל תגמולים יהיה זכאי אחת לשנה לקצובת הבראה וזופש בעד שבעה ימים, בסכום הבהוג באותה שנה לגבי עובד המדינה בתנאי שאינם זכאים לקצובת הבראה וזופש במקום עבודתם.
8. שר הבטחון וכל שר אחר יהיו רשאים להפעיל הסמכויות למתן קדימויות, הטבות וכדו' המוקצות להם על פי הוראות הסעיפים 33 ו - 34 לחוק אם ליתומים של נספה אם מלאו להם 21 שנה ביום מות הנספה.
9. מענק ביטואין ישולם לילדו של נספה, אף אם מלאו לו 21 שנה ביום מות הנספה.

ג. משרת החוק המוצע והצורך בו

האמרת המחירים הכללית שחלה בשנה האחרונה גרמה להפחתת ערכם הריאלי של התגמולים. מתוך רצון להבטיח התאמת שיעורי התגמולים המשתלמים למשפחות שכולות לעליית השכר והמחירים הכללית במסך באות הצעות לתקן המדדים לפיהם ישולמו בעתיד התגמולים.

הסבר להוראה מס' 1

לפי החוק הקיים זכאית אלמנה אשר ביום הקובע היתה בגיל 35 שנה, ולא היו לה ילדים הסמוכים על שלחנה, לתגמול חדשי לכל ימי חייה, השווה לחלק ממשכורתו של עובד המדינה המדורג בדרגה "י" של הדירוג האחיד כשמשלמת לו תוספת שכר בזכות בן-זוגו בלי ילדים (להלן - השכר הקובע).

התשלום לאלמנה כנ"ל מותנה בגובה הכנסתה. מוצע בחוק זה לשנות את גיל האלמנה המזכה אותה בתגמולים במשך כל ימי אלמותה מ - 35 שנה ל - 33 שנה ביום הקובע ולהעלות את שער האחוזים כמפורט להלן :-

- (א) מ-63% ל-76% מהשכר הקובע כשלא למצה אין הכנסה או כל עוד הכנסתה אינה עולה על 70% מהסכום שבקבע בחוק כ"הכנסה כדי מחיה".
- (ב) מ-46% ל-53% מהשכר הקובע, כשהכנסת האלמנה מגיעה ל-70% אך אינה עולה על 85% של הסכום שבקבע בחוק כ"הכנסה כדי מחיה".
- (ג) מ-30% ל-35% מהשכר הקובע - בכל מקרה אחר.

הסבר להוראה מס' 2

לפי החוק הקיים זכאית אלמנת בספה שביום התאמתה טרם מלאו לה 35 שנה ושיתומי הבספה אינם סמוכים על שלחנה לתגמולים בסכום של 55% מהשכר הקובע במשך שלושים וששה חדשים מבלי לקחת בחשבון את מצבה הכלכלי.

מוצע בחוק זה לשנות את הגיל מ-35 שנה ל-33 ולהעלות את סכום התגמולים מ-55% מהשכר הקובע ל-76% מהשכר הקובע.

כמו כן מוצעת הוראה חדשה לפיה אלמנה כב"ל, שתגמוליה הופסקו בתום תקופת שלוש השנים תהיה זכאית לחזור ולקבל תגמולים אם הגיעה לגיל 33 שנה ולא ביטאה שבית.

הסבר להוראה מס' 3

- (א) לפי הוראות החוק הקיים זכאית אלמנה שיתום אחד של הבספה סמוך על שלחנה לתגמול חדשי בשעור של 83% מ"הדרגה הקובעת" (משכורתו של עובד המדינה בדרגה "י" של הדירוג אחיד כשמשתלמת לו תוספת שכר בזכות בן-זוג וילד אחד). מוצע בחוק זה להעלות את שעור התגמול ל-96% מה"דרגה הקובעת".
- (ב) לאלמנה שיתום אחד סמוכים על שלחנה מוצע לשלם בגובה לתגמול לפי פסקה (א) בעד יתום שבי 19% במקום 17%, בעד יתום שלישי 18% במקום 15%, ובעד כל אחד מהיתומים הנוספים 17% במקום 15% מה"דרגה הקובעת".
- (ג) מוצעת הוראה חדשה שלפיה תשולם תוספת של 5% משעור התגמול לפי סעיף קמ"א או (ב) לאלמנה כב"ל אם אין לה הכנסה מכל מקור שהוא, פרט לתגמולים לפי חוק זה.

הסבר להוראה מס' 4

לא למצה של צספה שבישאה שצית ויתומי הצספה סמוכים על שלחצה ישולמו תגמולים חדשים בשעורים אלה :-

- (א) בעד יתום אחד הסמוך על שלחצה 50% ממשכורתו של עובד המדיצה המדורג בדרגה "י" של הדירוג האחיד כשאיצה משתלמת לו תוספת שכר בזכות בן משפחה במקום 43% מהמשכורת הצ"ל כפי שצהוג היה עד כה.
- (ב) בעד כל אחד מהיתומים הצוספים הסמוכים על שלחצה - 14% במקום 12% מסד כל המשכורת הצ"ל.

הסבר להוראה מס' 5

לפי החוק הקיים מוגדר "יתום" כילדו של צספה שטרם מלאו לו 18 שצה. משהגיע היתום לגיל 18 הופסק תשלום התגמולים בעזר אלא אם כן גוייס היתום לשרות סדיר בצה"ל-במקרה זה זכאי היתום להמשך תשלום התגמולים עד לגמר שירותו הסדיר. מוצע עתה לה לות את הגיל בהגדרת המוצה "יתום" מ-18 ל-21 שצה כך שהתגמולים בעד היתום ישולמו ללא כל תצאי עד הגיעו לגיל 21 שצה.

הסבר להוראה מס' 6

לפי החוק הקיים אם הצספה הציה אחרייו סב או סבתה, שמחסורם היה עליו סמוך לפצי מותו רשאי קצין התגמולים לשלם בגין כל אחד מהם תגמול שלא יעלה על ארבע לירות לחודש.

מוצע להעלות את התגמול הצ"ל לסכום המהווה 10% מהתגמול המשתלם להורה שכול לפי החוק העיקרי.

הסבר להוראה מס' 7

לפי החוק הקיים זכאים הורים שכולים לקצובת הבראה וצופש פעם אחת בשצה עבור שבעה ימי צופש בתצאי שהם זכאים לקבל תגמולים.

מוצע עתה לשלם קצובת הבראה וצופש גם להורים שכולים שאיצם זכאים לקבלת תגמולים, כשהאם הגיעה לגיל 55 והאב הגיע לגיל 60 ובתצאי שאיצם זכאים לקצובת הבראה וצופש במקום עבודתם.

הסבר להוראה מס' 8

לפי החוק הקיים רשאי שר הבטחון וכל שר אחר הממונה על בצוע חוק כל שהוא להתקין תקנות בדבר תשלומים, מעבקים, מילדות וערבויות לטובת יתומים בדבר פטור מחובות המוטלות על פיהם - בתנאי שטרם מלאו להם 27 שנה. מוצע מעתה להסמין כל שר להתקין תקנות כז"ל לטובת יתומים שטרם מלאו להם 30 שנה.

הסבר להוראה מס' 9

לפי החוק הקיים זכאי למענק ציוני "יתום של צספה" שצכנס בבית ציוני, כלומר ילדו של צספה שביום מות אביו טרם מלאו לו 18 שנה. מוצע בחוק זה לשלם מענק ציוני לילדו של צספה שצכנס לברית ציוני לפני הגיעו לגיל 30 אף אם ביום מות הצספה כבר מלאו לו 18 שנה.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

החוק המוצע יחייב תקון מספר סעיפים בחוק הקיים.

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה

החוק המוצע יחייב הוצאה מצתית מסוערת צוספת של 4,470,000 (ארבעה מיליון שלוש מאות ועשרת אלפים) ל"י.

ו. השפעת החוק המוצע על תקן המשד הממונה על הבצוע ועל ההיבט המינהלי :

אין.

ז. היועץ המשפטי לממשלה סמך ידו על התזכיר מבחיבה משפטית.

ח. הממונה על התקציבים סמך ידו על התזכיר מבחיבה תקציבית.

מוגש ע"י שר הבטחון

תזכיר-הצעת חוק והצעת חוק הנכים (תגמולים ושיקום)
(תיקון מס. 8), תשל"ג-1973

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם לאשר את תזכיר הצעת חוק והצעת חוק הנכים (תגמולים ושיקום)
... (תיקון מס. 8), תשל"ג-1973, המצורפים בזה, ולהגיש את הצעת החוק מיד לכנסת.

ד ב ר י ה ס ב ר

על-פי הסדר עם האוצר ויושב-ראש ועדת הכספים של הכנסת הופעלו ההוראות
החוק בתוקף למפרע מיום 1.4.73. יושב-ראש וועדת חספיה להפעלת ההוראות
לאחר שהובטח שהצעת החוק תוגש לכנסת עוד במוש : זה.

מוגש על-ידי שר הבטחון

בספח 505

י"א בתמוז תשל"ג
11 ביולי 1973

משרד הבטחון

ר בתמוז תשל"ג
6 ביולי 1973

תזכיר - הצעת חוק

א. שם החוק המוצע

חוק הזכיות (תגמולים ושקומ) (תקון מס' 8), תשל"ג - 1973.

ב. עיקרי הוראות החוק המוצע

1. "השכר הקובע" המהווה בסיס לחישוב סכומי התגמולים לזכיות והקבוע בחוק כאחוזים ממשכורתו של עובד המדינה בדרגה "ח" של הדרג האחיד ישתנה על ידי הצמדתו למשכורתו של עובד המדינה בדרגה "י" של הדרג האחיד וכן יוגדלו השעורים כמתואר להלן :-

(א) לגבי זכה שיש לו ילד או ילדים - 86% מדרגה "י" של עובד המדינה, שהרכב משפחתו הוא כמספר בני המשפחה של הזכה, במקום 75% לפי החוק הקיים.

(ב) לגבי זכה שאין לו ילדים - 78% מסך כל המשכורת כאמור במקום 68% לפי החוק הקיים.

2. זכה הזכאי לתגמול "חוסר פרנסה" ויש לו הכנסה מכל מקור שהוא חוץ מתגמולים לפי חוק זה, ישולם לו התגמול בזכוי הכנסתו ובלבד שלא יפחת מהתגמול שהוא זכאי לו לפי הוראות סעיף 5 לחוק העקרי לפי אחוזי זכותו.

3. (א) זכה שדרגת זכותו אינה פחותה מ- 50% והוא צורך ישולמו לו תגמולים בשעור סך כל המשכורת הבהוגה אותה שעה לגבי עובד המדינה שדרגת משכורתו היא "יד" של הדרג האחיד והרכב משפחתו הוא כהרכב משפחתו של הזכה - במקום 123% מדרגה "י" לפי החוק הקיים.

(ב) "בכה בצרך" שדרגת זכותו אינה פחותה מ- 50% ויש לו הכנסה מכל מקור שהוא חוץ מתגמולים לפי חוק זה ישולמו לו תגמולים לפי סעיף קטן (א) בזכוי אותו חלק מהכנסתו העולה על 50% מהסכום שנקבע כהכנסתו כדי מחיה.

(ג) בכה שדרגת זכותו אינה פחותה מ- 50% ושאינו מסוגל להשתכר למחיתו והוא זכאי לקצבה או תשלום כיוצא בזה לפי חוק אחר או לפי הסכם או הסדר כלשהו, אף אם היא עולה על הסכום שנקבע כהכנסה כדי מחיה, ישולם לו התגמול לפי סעיף קטן (א) בזכוי סכום הקצבה ובלבד שלא יפחת מהתגמול שהוא זכאי לו לפי אחוזי זכותו.

4. בפטר בכה שלא עקב זכותו ישולם התגמול במשך 36 חודשים לאחר פטירתו לבן משפחתו, כהגדרתו בסעיף 1 לחוק, ושייקבע על ידי קצין התגמולים, במקום במשך 12 חודשים לפי החוק הקיים.

5. בסעיף 5 לחוק העיקרי בזכותת השוליים במקום 50% יבוא 10%.

6. תוקפו של הוראות הסעיפים ב' (1) - ג (4) יהיה למפרע מיום 1.4.73.

ג. מטרת החוק המוצע והצורך בו

האמרת המחירים הכללית שחלה בשנה האחרונה חייבה התאמת שיעורי התגמולים המשתלמים לזכאים לעליה הכללית במשק על מנת להבטיח לזכאים רמת חיים באותה.

הסבר להוראה מס' 1 :-

בכה שדרגת זכותו אינה פחותה מ- 10% זכאי לתגמולים בסכום של אחוז אחד משכרו הקובע לכל אחוז של דרגת זכותו.

לפי החוק הקיים השכר הקובע לגבי בכה שיש לו ילד הוא 75% ולגבי בכה שאין לו ילד הוא 68% מסך כל המשכורת המשתלמת לעובד המדינה שדרגת משכורתו היא "ח" של הדיירוג האחיד ושהרכב משפחתו הוא כהרכב משפחתו של הבכה.

מוצע להגדיל את סכום השכר הקובע על ידי הצמדתו לדרגה "י" של הדיירוג האחיד במקום לדרגה "ח" בחוק הקיים וכן להגדיל את האחוזים באופן כזה שבמקום 75% יבוא 86% ובמקום 68% יבוא 78%.

הגדלת סכום השכר הקובע וכן הגדלת האחוזים כאמור לעיל יגרמו להעלאת סכום התגמולים לזכאים.

הסבר להוראה מס' 2 :

זכה שדרגת זכותו איזה פחותה מ-10% זכאי לתגמול חוסר פרנסה אם אין לו הכנסה מכל מקור שהוא או שהכנסתו פחותה ממחצית "השכר הקובע".

כדי למנוע מצב בו זכים לא יתאמצו להשיג תעסוקה מלאה בכדי לא להפסיד את התגמול הז"ל ובהתחשב בחוסר ידיים עובדות בשוק העבודה, מוצע לבכות מתגמול חוסר פרנסה את הכנסתו המצומצמת של הזכה על מנת לעודד אותו לעבוד לתעסוקה מלאה ולא להזדקק לתגמול הז"ל, שמטרתו לתת סעד לזכים שאינם מסוגלים להשתלב במעגל העבודה הרגילה.

הסבר להוראה מס' 3 :

לזכה שדרגת זכותו איזה פחותה מ-50% והוא בצרך, כלומר שאינו מסוגל להשתכר למחייתו ואין לו הכנסה מספקת למחייתו, ישולם תגמול בשעור משכורתו של עובד המדינה בדרגה "יד" של הדרגה האחרון במקום 123% מדרגה "י" לפי החוק הקיים.

אם לזכה בצרך יש הכנסה ממקור כל שהוא שאינה מגיעה לשעור הכנסה המספקת למחייתו, יזוכה מתגמולו אותו חלק מהכנסתו העולה על מחצית הסכום שנקבע בחוק כהכנסתו המספקת למחייתו.

כמו כן מוצע לאפשר לזכים שדרגת זכותם איזה פחותה מ-50% לקבל את התגמול שנקבע לבצרכים אף אם הכנסתם הזנופת מקצבה לפי חוק אחר או הסכום או הסדר כלשהו עולה על הסכום שנקבע בחוק כהכנסה מספקת למחייתם ובתנאי שהכנסה זו תזוכה מהתגמול הז"ל.

הסבר להוראה מס' 4 :

משפט זכה כתוצאה מזכותו זכאית משפחתו לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים וזקוקים) תש"י - 1950, לקבל תגמולים גם לאחר מותו.

אם נפטר זכה מסיבה שאינה קשורה בזכותו תשלום התגמולים נפסק כעבור שנה מיום פטירתו.

מוצע להאריך את התקופה של המשך תשלום התגמולים לשלוש שנים במקום שנה אחת לפי החוק הקיים, על מנת להקל על בצ משפחתו של הזכה שהיו סמוכים על שולחן להתאושש ולהתארגן מבחינה כלכלית.

הסבר להוראה מס' 5

בעת שתוקן בשעתו סעיף 5 לא ניתנה הזדמנות לכך שיש לתקן אף את הוראת השוליים כך שתתאים לבוססו המתוקן - ומעוות זה באים אנו עתה לתקן.

הסבר להוראה מס' 6

התקובלים המוצעים בעשים על דעת האוצר וועדות הכספים של הכנסת והוסכם כי תוקפם יהיה למפרע מ - 1.4.73

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים
חוקת החוק המוצע תחייב בתיקון סעיפי 7,6,1 ו - 20 א' של החוק הקיים

ה. השפעת החוק המוצע על התקציב הקיים
החוק המוצע יגרום לתוספת של 10 מיליונים ליד לתקציב הקיים.

ו. השפעת החוק המוצע על תקן המשרד
הוראות החוק המוצע והרחבת אוכלוסית הזכאים עפ"י הטבות נוספות לזכאים שאושרו לאחרונה יחייבו תוספת 6 עובדים בתקן אגף השיקום.

ז. השפעת החוק המוצע על ההיבט המנהלי של המשרד

אין.

ח. היועץ המשפטי לממשלה סמך ידו על התזכיר מבהיבה משפטית.

ט. הממונה על התקציבים סמך ידו על התזכיר מבהיבה תקציבית.

מרגש ע"י שר הבטחון

תזכיר-הצעת חוק והצעת חוק הנכים (תגמולים ושיקום)
(תיקון מס. 8), תשל"ג-1973

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י מ לאשר את תזכיר הצעת חוק והצעת חוק הנכים (תגמולים ושיקום)
... (תיקון מס. 8), תשל"ג-1973, המצורפים בזה, ולהגיש את הצעת החוק מיד לכנסת.

ד ב ר י ה ס ב ר

על-פי הסדר עם האוצר ויושב-ראש ועדת הכספים של הכנסת הופעלו ההוראות
החוק בתוקף למפרע מיום 1.4.73. יושב-ראש וועדת חספ"ם להפעלת ההוראות
לאחר שהובטח שהצעת החוק תוגש לכנסת עוד במוש : זה.

מוגש על-ידי שר הבטחון

בספח 505

י"א בתמוז תשל"ג
11 ביולי 1973

משרד הבטחון

ר בתמוז תשל"ג
6 ביולי 1973

תזכיר - הצעת חוק

א. שם החוק המוצע

חוק הזכיות (תגמולים ושקומ) (תקון מס' 8), תשל"ג - 1973.

ב. עיקרי הוראות החוק המוצע

1. "השכר הקובע" המהווה בסיס לחישוב סכומי התגמולים לזכיות והקבוע

בחוק כאחוזים ממשכורתו של עובד המדינה בדרגה "ח" של הדרגה
האחיד ישתנה על ידי הצמדתו למשכורתו של עובד המדינה בדרגה
"י" של הדרגה האחיד וכן יוגדלו השעורים כמתואר להלן :-

(א) לגבי זכה שיש לו ילד או ילדים - 86% מדרגה "י" של
עובד המדינה, שהרכב משפחתו הוא כמספר בני המשפחה של
הזכה, במקום 75% לפי החוק הקיים.

(ב) לגבי זכה שאין לו ילדים - 78% מסך כל המשכורת כאמור
במקום 68% לפי החוק הקיים.

2. זכה הזכאי לתגמול "חוסר פרנסה" ויש לו הכנסה מכל מקור שהוא
חוץ מתגמולים לפי חוק זה, ישולם לו התגמול בזכוי הכנסתו
ובלבד שלא יפחת מהתגמול שהוא זכאי לו לפי הוראות סעיף 5
לחוק העקרי לפי אחוזי זכותו.

3. (א) זכה שדרגת זכותו אינה פחותה מ- 50% והוא בצורך ישולמו
לו תגמולים בשעור סך כל המשכורת הבהוגה אותה שעה לגבי
עובד המדינה שדרגת משכורתו היא "יד" של הדרגה האחיד
והרכב משפחתו הוא כהרכב משפחתו של הזכה - במקום 123%
מדרגה "י" לפי החוק הקיים.

(ב) "זכה בצורך" שדרגת זכותו אינה פחותה מ- 50% ויש לו הכנסה מכל מקור שהוא חוץ מתגמולים לפי חוק זה ישולמו לו תגמולים לפי סעיף קטן (א) בזכוי אותו חלק מהכנסתו העולה על 50% מהסכום שנקבע כהכנסתו כדי מחיה.

(ג) זכה שדרגת זכותו אינה פחותה מ-50% ושאינו מסוגל להשתכר למחיתו והוא זכאי לקיצבה או תשלום כיוצא בזה לפי חוק אחר או לפי הסכם או הסדר כלשהו, אף אם היא עולה על הסכום שנקבע כהכנסה כדי מחיה, ישולם לו התגמול לפי סעיף קטן (א) בזכוי סכום הקצבה ובלבד שלא יפחת מהתגמול שהוא זכאי לו לפי אחוזי זכותו.

4. בפטר זכה שלא עקב זכותו ישולם התגמול במשך 36 חודשים לאחר פטירתו לבן משפחתו, כהגדרתו בסעיף 1 לחוק, ושייקבע על ידי קצין התגמולים, במקום במשך 12 חודשים לפי החוק הקיים.

5. בסעיף 5 לחוק העיקרי בזכות השוליים במקום 50% יבוא 10%.

6. תוקפן של הוראות הסעיפים ב' (1) - ג (4) יהיה למפרע מיום 1.4.73.

ג. מטרת החוק המוצע והצורך בו

האמרת המחירים הכללית שחלה בשנה האחרונה חייבה התאמת שיעורי התגמולים המשתלמים לזכאים לעליה הכללית במשק על מנת להבטיח לזכאים רמת חיים נאותה.

הסבר להוראה מס' 1 -:

זכה שדרגת זכותו אינה פחותה מ-10% זכאי לתגמולים בסכום של אחוז אחד משכרו הקובע לכל אחוז של דרגת זכותו.

לפי החוק הקיים השכר הקובע לגבי זכה שיש לו ילד הוא 75% ולגבי זכה שאין לו ילד הוא 68% מסך כל המשכורות המשתלמת לעובד המדינה שדרגת משכורתו היא "ח" של הדירוג האחד ושהרכב משפחתו הוא כהרכב משפחתו של הזכה.

מוצע להגדיל את סכום השכר הקובע על ידי הצמדתו לדרגה "י" של הדירוג האחד במקום לדרגה "ח" בחוק הקיים וכן להגדיל את האחוזים באופן כזה שבמקום 75% יבוא 86% ובמקום 68% יבוא 78%.

הגדלת סכום השכר הקובע וכן הגדלת האחוזים כאמור לעיל יגרמו להעלאת סכום התגמולים לזכאים.

הסבר להוראה מס' 2 :

זכה שדרגת זכותו איזה פחותה מ-10% זכאי לתגמול חוסר פרנסה אם אין לו הכנסה מכל מקור שהוא או שהכנסתו פחותה ממחצית "השכר הקובע".

כדי למנוע מצב בו זכים לא יתאמצו להשיג תעסוקה מלאה בכדי לא להפסיד את התגמול ה"ל" ובהתחשב בחוסר ידיים עובדות בשוק העבודה, מוצע לבכות מתגמול חוסר פרנסה את הכנסתו המצומצמת של הזכה על מנת לעודד אותו לעבוד לתעסוקה מלאה ולא להזדקק לתגמול ה"ל", שמטרתו לתת סעד לזכים שאינם מסוגלים להשתלב במעגל העבודה הרגילה.

הסבר להוראה מס' 3 :

לזכה שדרגת זכותו איזה פחותה מ-50% והוא בצר, כלומר שאינו מסוגל להשתכר למחייתו ואין לו הכנסה מספקת למחייתו, ישולם תגמול בשעור משכורתו של עובד המדינה בדרגה "יד" של הדרגה האחרון במקום 123% מדרגה "י" לפי החוק הקיים.

אם לזכה בצר יש הכנסה ממקור כל שהוא שאינה מגיעה לשעור הכנסה המספקת למחייתו, יזוכה מתגמולו אותו חלק מהכנסתו העולה על מחצית הסכום שנקבע בחוק כהכנסתו המספקת למחייתו.

כמו כן מוצע לאפשר לזכים שדרגת זכותם איזה פחותה מ-50% לקבל את התגמול שנקבע לצורכים אף אם הכנסתם הזנובעת מקצבה לפי חוק אחר או הסכום או הסדר כלשהו עולה על הסכום שנקבע בחוק כהכנסה מספקת למחייתם ובתנאי שהכנסה זו תזוכה מהתגמול ה"ל".

הסבר להוראה מס' 4 :

משפט זכה כתוצאה מזכותו זכאית משפחתו לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים וקצונ) תש"י - 1950, לקבל תגמולים גם לאחר מותו.

אם נפטר זכה מסיבה שאינה קשורה בזכותו תשלום התגמולים נוסק כעבור שנה מיום פטירתו.

מוצע להאריך את התקופה של המשך תשלום התגמולים לשלוש שנים במקום שנה אחת לפי החוק הקיים, על מנת להקל על בז משפחתו של הזכה שהיו סמוכים על שולחני להתאושש ולהתארגן מבחינה כלכלית.

הסבר להוראה מס' 5

בעת שתוקן בשעתו סעיף 5 לא ניתנה הזדמנות לכך שיש לתקן אף את הוראת השוליים כך שתתאים לזווסחו המתוקן - ומעוות זה באים אנו עתה לתקן.

הסבר להוראה מס' 6

התקונים המוצעים נעשים על דעת **האוצר** וועדות הכספים של הכנסת והוסכם כי תוקפם יהיה למפרע מ - 1.4.73

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים
חקיקת החוק המוצע מחייב בתיקון סעיפי 7,6,1 ו - 20 א' של החוק הקיים

ה. השפעת החוק המוצע על התקציב הקיים
החוק המוצע יגרום לתוספת של 10 מיליונים לי לתקציב הקיים.

ו. השפעת החוק המוצע על תקן המשרד
הוראות החוק המוצע והרחבת אוכלוסית הזכאים עפ"י הטבות זוטפות לזכאים שאושרו לאחרונה יחייבו תוספת 6 עובדים בתקן אגף השיקום.

ז. השפעת החוק המוצע על ההיבש המנהלי של המשרד

אין.

ח. היועץ המשפטי לממשלה סמך ידו על התזכיר מבחינה משפטית.

ט. הממונה על התקציבים סמך ידו על התזכיר מבחינה תקציבית.

מרגש ע"ר שר הבטחון

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם , בהמשך להחלטה מס. חק/121 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום ב' בתמוז תשל"ג (2.7.73), לאשר את הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973, המצורפת בזה, ולהגישה מיד לכנסת. ...

ד ב ר י ה ס ב ר

(א) ביום ב' בתמוז תשל"ג (2.7.73) דנה ועדת השרים לענייני חקיקה בתזכיר-הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973, והחליטה כדלקמן:

"חק/121. תזכיר-הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973

מ ח ל י ט י ם :

א. בעיקר ב(3)4 במקום: "15,000 לירות" יבוא: "30,000 לירות".

ב. להטיל על בציגי משרדי המשפטים ותתחבורה לסכם את הסתייגות שר התחבורה מתזכיר-הצעת החוק.

ג. להביא את תזכיר-הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973, בתוספת הסיכומים לפי סעיף ב' לעיל והערות שר הבריאות לתזכיר כפי שבתקבל על-ידי משרד המשפטים לאישור הממשלה."

(ב) על-פי סעיף ב' בהחלטה הנ"ל סוכמו ההערות אשר הושמעו ביחס להצעת החוק האמורה בהתאם לסיכום המצורף בזה. ההערות משובצות בהצעת החוק המצורפת בזה. ...

תוספת לתזכיר-הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973

להלן סיכום בציגוי משרדי המשפטים והתחבורה על-פי החלטה מס. חק/121 מיום ב' בתמוז תשל"ג (2.7.73).

- א. בסעיף 1 בסיפא של הגדרת "תאונת דרכים" יבוא: "או מהחביתור".
- ב. בסעיף 2(ג) ימחקו המלים: "משוכר רכב" ועד סוף הסעיף.
- ג. בסעיף 4(3) במקום "חמש עשרה אלף לירות" יבוא: שלושים אלף לירות ובסופו תבוא פיסקה בוספת:
- "האחראי לפיצוי הנפגע כאמור בסעיף 2, ישלם לבפגע מיד או יפקיד לזכותו בבית המשפט, אותו חלק מהפיצויים שאין מקום סביר לחלוק עליו. שר המשפטים רטאי לקבוע סדרי דין בדבר מחיקת הגבול של בתבע אשר לא שילם או לא הפקיד פיצויים כאמור".
- ד. בסיפא של סעיף 11 ירוסף סעיף ב' בזו הלשון:
- "ב. במקרים המבויים בסעיף קטן א', תשלם הקרן לבית החולים הוצאות טיפול בנפגע כשם שמבטח חייב לשלמן לפי סעיף 28 לפקודת הביטוח."
- ה. בסעיף 18 יוכנסו השיבוים הבאים:
1. אחרי המלים: "התאמת שיעור הפרמיה" יבוא: "והשיטה לפיזור הסיכונים בין סוגי הרכב השונים".
2. אחרי המלים: "בהתייעצות עם שר המשפטים" יבוא: "ושר התחבורה"

הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים
מ ב ר א

תאונות הדרכים בארץ היא אחת הבעיות הכלכליות והחברתיות הגדולות של המדינה. עם גידול האוכלוסיה וריבוי מספר כלי הרכב עולה בהתמדה מספר התאונות ומספר הנפגעים, הרוגים ופצועים הולך וגדל.

ההסדר המשפטי הקיים לטיפול בנפגעי תאונות דרכים הוא לקוי. המבחנים הרגילים של דיני הנזיקין לקביעת חובת השיפוי של המזיק לקרבנו אינם הולמים את תאונות הדרכים. מצד אחד יכול לזכות בפיצויים (המבוססים על מידת ה"אשם") /רק מי שנפגע/ מרשלנותו של הנוהג ברכב ואילו כל השאר נותרים ללא פיצוי כלשהו. ומצד שני תהליך הוכחת הרשלנות גוזל מרבית זמנם של בתי המשפט הדנים בתביעות נפגעי התאונות שעל כן הן נמשכות שלש וארבע שנים. יתרה מזו, התביעה עלולה להיכשל, כולה או מקצתה, אם הוכח שהיתה תרומת רשלנות מצד התובע.

ועדה בין משרדית, שמינו שר המשפטים ושר העבודה ושראשה עמד היועץ המשפטי לממשלה בשעתו, מר מ. בן-זאב, דנה בסוגיה זו ובדין וחשבון שהגישה בשנת 1966 המליצה להטיל על הנוהג ברכב שגרם לתאונה אחריות מוחלטת כלפי כל נפגע.

ועדה נוספת שמינה שר המשפטים בשנת 1971, בראשות שופט בית המשפט העליון, השופט צ. ברנזון, לפישוט העניינים ולשיפור ההליכים בתביעות נזיקין, המליצה גם היא להטיל על נוהג ברכב מנועי אחריות מוחלטת ולבטל את שיטת הפיצויים לפי "אשם".

המלצה אחרת של ועדת השופט ברנזון, לשם פישוט תביעות על נזקי גוף, היתה הקמת ועדה לענין הפיצויים, שתקבע את שיעור הנזק לפי בקשת הצדיים. דבר העשוי לחסוך במקרים רבים הוצאות של ניהול משפט והמתנה ארוכה לפסק דין, ועשוי להביא לגיבוש קני מידה אחידים לחישוב הפיצויים. הצעה זו יחד עם ביטול הצורך להיזקק לבית המשפט לשם קביעת האחריות, עשויים להקל הרבה על נפגעי תאונות הדרכים.

המלצה נוספת של ועדת השופט ברנזון היתה לתת מעמד חוקי לקרן נפגעי תאונות הדרכים שבהנהלת האיגוד הישראלי של חברות הביטוח.

שלוש ההמלצות הללו אומצו בהצעת החוק הנדונה.

על מנת להקל על ביצוע החידושים הללו מוצע שתיקבע חקרה לפיצוי
על הפסד כושר ההשתכרות שלא תעלה על הסכום השווה לשילוש השכר
הממוצע במשק. כן נקבע כי בחישוב הפסדי הנפגע מאבדן כושר
ההשתכרות תובא בחשבון הכנסתו לאחר ניכוי מס הכנסה, אלא ששיעור
המס שיובא בחשבון לצורך בזה. יהא מוגבל עד ל-15% מסכום
הפיצויים על אבדן כושר ההשתכרות, ועד לשלושים אלף לירות מסכום
הפיצויים שייפסקו על כאב וסבל.

ההצעה כוללת ביטוח של הנוהג ברכב שיזכה לפיצוי מחברת הביטוח
שלו ומבטלת בזה את הצורך בביטוח תאונות אישיות.

חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973

פרק א': פרשנות

1. הגדרות בחוק זה -

"תאונת דרכים" - אירוע שבו נגרם לאדם נזק גוף עקב שימוש ברכב מנועי או כתוצאה משימוש בו או מהחנייתו;
"נזק גוף" - לרבות מוות, מחלה, פגיעה או ליקוי גופני, נפשי או שכלי;
"נפגע" - אדם שנגרם לו נזק גוף בתאונת דרכים;
"פקודת הביטוח" - פקודת ביטוח רכב מנועי (סיכוני צד שלישי) (נוסח חדש), תשל"ל-1970¹;
לכל מונח אחר בחוק זה תהא המשמעות שיש לו כפקודת הביטוח.

פרק ב': אחריית

2. אחריות
נוהג
ברכב

- (א) הנוהג ברכב מנועי חייב לפצות את הנפגע על נזק גוף שנגרם לו בתאונת דרכים שבה מעורב הרכב.
(ב) האחריות לפי סעיף קטן (א) היא מוחלטת ומלאה, ואין נפקה מינה אם היה או לא היה אשם מצד הנוהג ואם היה או לא היה אשם או אשם תורם של אחרים.
(ג) החיר בעל רכב מנועי לאחר לנהוג ברכבו תחול האחריות גם על בעל הרכב.

3. תאונה
בה
מעורבים
מספר
כלי רכב
(א) אירעה תאונת דרכים שבה מעורבים מספר כלי רכב תחול על כל נוהג האחריות לפי סעיף 2 לנזקי גוף של מי שנסע בכלי הרכב שלו.
(ב) נפגע אדם מחוץ לכלי רכב מנועי בנסיבות כאמור בסעיף קטן (א), תהיה אחריות הנוהגים המעורבים כלפיו יחד ולחוד; בינם לבין עצמם ישאו באחריות זו שווה בשווה.

4. חרופה
על נזק
גוף

(א) על זכותו של נפגע לפיצוי על נזק גוף שנגרם לו יחולו הוראות הסעיפים 19 עד 22, 76 עד 83, 86, 88 ו-89 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש)⁽²⁾ (להלן - פקודת הנזיקין), ואולם -

- (1) בחישוב הכנסת הנפגע אלמלא התאונה, כבסיס לחישוב הפיצוי כשל אבדן כושר השתכרות, לא יובא בחשבון כל סכום העולה על שילוש השכר הממוצע במשק לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ערב מתן פסק הדין;
 - (2) בחישוב הפסדי הנפגע כתוצאה מאבדן כשר השתכרות תובא בחשבון הכנסתו לאחר ניכוי מס הכנסה, ובלבד ששיעור המס שיובא בחשבון במקרה של היוון הפיצויים לא יעלה על 15% מסכום הפיצויים על אובדן כשר השתכרות;
 - (3) לא ישולט בשל נזק שאינו נזק ממון פיצויי בסכום העולה על שלוששים אלף לירות, שר האוצר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לשנות סכום זה.
- (ב) שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע בתקנות מבחנים לחישוב הפיצויים האמורים בסעיף קטן (א) (3).
- (ג) החייב לפצות כאמור בסעיף 2 ישלם לנפגע מיד או יפקיד לזכותו בבית המשפט אותו חלק מהפיצויים שאין מקום סביר לחלוק עליו.

5. הגבלת
הזכאות

- נפגעים אלה אינם זכאים לפיצויים לפי חוק זה:
- (1) מי שגרם לתאונה במתכוון;
 - (2) מי שהיה מצוי ברכב כשהוא יודע שמשתמשים בו תוך הפרת החוק לתיקון דיני העונשין (שימוש ברכב ללא רשות), חשכ"ד-1964⁽³⁾, או כשהוא יודע שלנהג הרכב אין רשיון נהיגה, למעט רשיון שפקע מחמת אי-תשלום אגרה;
 - (3) מי שניזק בעת ביצוע פשע שהשתתף בו, או בדרכו למקום הפשע או ממנו.

6. ייחוד העילה (א) תאונת דרכים המקנה לנפגע עילת תביעה על פי חוק זה, אין בה כדי להקנות לו עילת תביעה על פי פקודת הנזיקין. (ב) נפגע שאין לו עילת תביעה על פי חוק זה, רשאי להגיש תביעתו על פי פקודת הנזיקין, בסייגים האמורים בפסקאות (1), (2) ו-(3) של סעיף 4. (ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לפגוע בזכות חזרה על פי כל דין. 7. (א) מי ששילם פיצוי לפי חוק זה לא תהא לו זכות חזרה על החייב בפיצוי לתאונה, לפי חוק זה או לפי פקודת הנזיקין, אלא אם היה החייב אחד מאלה:

- (1) מי שאינו זכאי לפיצוי כאמור בסעיף 5;
- (2) מי שאחראי להפעלת רכבתאו כלי טיס;
- (3) מי שנהיגתו בזמן התאונה הייתה הפרת תנאי לתחולת הביטוח;
- (4) מי שהביא לידי משרד או סכנה בדרך על ידי עבודה שביצע בה או בקרבתה.
- (5) הרשות האחראית לתחזוקת כבישים.
- (ב) על זכות חזרה לפי סעיף קטן (א) (2) עד (5) יחולו הוראות פקודת הנזיקין.
- (ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לפגוע בזכות החזרה של המעורבים לפי סעיף 3(ב).

פרק ג': קרן נפגעי תאונות

8. הקמת הקרן מוקמת בזה קרן לפיצוי נפגעי תאונות (להלן - הקרן).
9. הקרן תהא תאגיד, כשר לכל חובה, זכות ופעולה משפטית.
10. הקרן תהיה גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(2) לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 (נוסח משולב)⁽⁴⁾.
11. (א) תפקידה של הקרן לפצות נפגע שאין בידו לתבוע פיצויים מאת מבטח מחמת אחד מאלה:
(1) הנוהג שפגע אינו ידוע;
(2) אין לנוהג כיסוח, או שהביטוח שיש לו אינו מכסה את נזק הגוף הנדון;
(3) המבטח פשט את הרגל.

"מבטח" - לענין סעיף זה לרבות מי שפסור מחובת ביטוח לפי סעיפים 4-6 לפקודת הביטוח.

(ב) במקרים המוניים בסעיף קטן (א) תשלם הקרן לבית החולים את הוצאות הטיפול בנפגע כשם שמבטח. חייב לשלמן לפי סעיף 28 לפקודת הביטוח.

12. (א) הקרן תתנהל בידי הנהלה בת שבעה חברים שימנה שר האוצר והם נציגי הממשלה ונציגי המבטחים; שר האוצר ימנה אחד מנציגי הממשלה ליושב ראש הקרן.
(ב) הודעה על מינוי חברי הקרן והיושב ראש תפורסם ברשומות.

13. (א) הנהלת הקרן תתקין, תוך שישה חדשים מיום מינויה את תקנון הקרן ובו יהיו, בין השאר, הוראות בדבר פעולת הקרן, נוהל הגשת תביעות לקרן והטיפול בהן ודרכי הבאת שינויים בתקנון.
(ב) התקנון וכל שינוי או תיקון בו טעונים אישור שר האוצר.

14. תוקף הפעולות קיום הקרן, סמכויותיה ותוקף החלטותיה לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר הקרן, או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו.

15. המימון לשם מימון פעולות הקרן יעביר כל מבטח לקרן, אחת לשלושה חדשים, אחוז מן הפרמיות שיקבע שר האוצר בצו; השר גם קבע בתקנות את שיעור ההשתתפות במימון הקרן מצד המדינה, הרשויות והתאגידים הפטורים מהוראת סעיף 2 לפקודת הביטוח.

פרק ו': הוראות שונות

16. (א) שר המשפטים יקים ועדות מיעצות לקביעת שיעורי הפיצויים בתביעות לפי חוק זה ויקבע אזורי פעולתן וסדרי עבודתן.
(ב) מבטח או נפגע שלא הגיעו לכלל הסכם על סכום הפיצויים רשאי כל אחד מהם לפנות לוועדה מיעצת שבאזורו בבקשת חוות דעת.

(ג) חוות דעת הועדה תהא בגדר המלצה בלבד, היא תימסר לידי המבטח והנפגע, ואם הוגשה בענין זה תביעה לבית המשפט, תצורף חוות הדעת לכתב התביעה.

17. שכר טרחה על אף האמור בהסכם, לא יעלה שכר טרחה לעורך דין של הנפגע בעד הטיפול בתביעה לפי חוק זה על 7% מהסכום שהוסכם לשלמו לנפגע, ואם היו הליכים בבית המשפט לא יעלה שכר הטרחה על 10% מהסכום שנפסק; מי ששילם שכר טרחה העולה על השיעורים האמורים זכאי להחזרת העודף.

תיקון 18.
חוק
הפיקוח
על עסקי
ביטוח
תשי"א-
1951

בחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, תשי"א-1951⁽⁵⁾, בסעיף 4א פסקה (4), בסופה יבוא: "ובלבד שלענין פרמיה בעד פוליסה לפי סעיף 2 לפקודת הביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), תש"ל-1970, יתואם שיעור הפרמיה והסיימה לפיזור הסיכונים בין סוגי הרכב השונים, אחת לשנה על ידי ועדה שימנה לכך שר האוצר, בהתייעצות עם שר המשפטים ושר התחבורה, ולפי מכתמים שיקבע שר האוצר בתקנות".

תיקונים 19.
לפקודת
הביטוח

בפקודת הביטוח -

(1) בשם החוק יימחק "(סיכון צד שלישי)";

(2) בסעיף 2:

(א) בהערת השוליים יימחק "לסיכוני צד שלישי";

(ב) בסעיף קטן (א) יימחקו המלים "בדרך ציבורית"

ו"לסיכוני צד שלישי";

(3) במקום סעיף 3 יבוא:

"הדרישות 3. (א) פוליסה לפי דרישותיה של פקודה זו

לגבי פוליסה היא פוליסה שהוציא אותה מבטח שהיה

מורשה בשעת הוצאתה והיא מבטחת את:

(1) בעל הרכב והנוהג בו מפני כל חבות

שהם עשויים לחוב לפי חוק פיצויים

לנפגעי תאונות דרכים תשל"ג-1973

(להלן - החוק);

(2) בעל הרכב וכל אדם הנוהג בו

ברשותו מפני נזק גוף, כמשמעותו

בחוק, שנגרם להם עקב השימוש ברכב.

(ב) הוראות החוק והוראות פקודה זו יחולו

על ביטוח לפי פסקה (2) לסעיף קטן

(א) בשינויים המחוייבים.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א) אין חובה

שהפוליסה תכסה חבותו של מעביד בשל

מוות או חבלת גוף של עובדו, אם

החבות מכוסה לפי פרק ג' לחוק הביטוח

הלאומי (נוסח משולב) תשכ"ח-1968⁽⁶⁾,

או בביטוח מרצון, ובמידה שהיא מכוסה

כאמור."

(4) לאחר סעיף 6 יבוא:

"חובת 6א. מי שפזר מחובת ביטוח לפי סעיפים 4 עד פיצוי
6 יהא חייב לתת כל פיצוי שמבטח היה משלם
אילו היתה קיימת פוליסה לפי סעיף 3(א).";

(5) בסעיף 12, בסופו, יבוא:

"וכן לפצות את המבוטח או את הנוהג ברשותו על נזק גוף
כמשמעותו בחוק שנגרם להם עקב השימוש ברכב או בהחניתו.";

(6) בסעיף 14, סעיף קטן (ב) - בטל;

(7) בסעיף 16 הסיפא המתחילה במלים "וכל סכום ששילם מבטח" -
תימחק;

(8) בסעיף 19 בסופו יבוא:

"מבטח" - לענין סעיף זה לרבות הקרן לפי חוק פיצויים
לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973";

(9) בסעיפים 39 ו-40, המלים "בדרך ציבורית" - יימחקו.

20. העברת
נכסים
ותביעות

(א) הקרן תקבל לידיה רכוש של קרן נפגעי תאונות דרכים,
שהיתה קיימת ערב קבלתו של חוק זה ומחנהלת על ידי האיגוד
הישראלי של חברות הביטוח, ותמשיך לספל בתביעות שהוגשו
או שניתן/להגישן לפי התקנון של אותו גוף.

(ב) כל עוד לא נכנס לתוקף תקנון לפי סעיף 13, תפעל הקרן
לפי התקנון של אותו גוף בכפוף להוראות חוק זה.

21. זכות
חזרה
על פי
דין

מקום שניתנה זכות חזרה על פי דין התלויה בעילה לפי פקודת
הנזיקין, יראו אותה ככוללת זכות חזרה גם לפי חוק זה.

22. אחריות
המדינה

דין המדינה, לענין אחריות לפי חוק זה, כדין כל בעל רכב,
פרט לאמור בסעיפים 5-8 לחוק הנזיקים האזרחיים (אחריות
המדינה), חשי"ב-1952⁽⁷⁾.

23. ביצוע
ותקנות

שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות
בכל ענין הנוגע לביצועו.

תחילה 24. תחילתו של חוק זה היא באחד בינואר שלאחר תום שנה מיום פרסום חוק זה ברשומות.

-
1. דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 15, עמ' 320.
 2. ס"ח תשכ"ד, עמ' 78.
 3. דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.
 4. ס"ח תשי"ח, עמ' 82.
 5. ס"ח תשי"א, עמ' 221, ס"ח תשכ"ב, עמ' 94, ס"ח תשכ"ג, עמ' 30.
 6. ס"ח תשכ"ח, עמ' 108.
 7. ס"ח תשי"ב, עמ' 339.

- סעיף 1 הגדרות המונחים "תאונת דרכים" "נזק גוף" ו"נפגע" באות להבהיר את תחום הזכות, הנחונה לפי החוק המוצע, לקבל פיצוי על פגיעה שמעורב בה רכב מנועי. החוק מדבר בנזק גוף בלבד, שאירע עקב שימוש ברכב או החנייתו, ואינו מטפל בנזק רכוש שאירע בתאונה.
- סעיף 2 סעיף זה קובע את העקרון שעליו מושתת החוק, דהיינו הזכות לקבל פיצוי על נזק גוף שנגרם בתאונת דרכים. נקבעת אחריות מוחלטת של הנוהג ברכב מנועי לפיצוי נפגע ומכאן ששיטת הפיצויים לפי מידת האשם ושאלת ההוכחה של הרשלנות התורמת - בטלות.
- סעיף 3 הסעיף קובע כי בתאונה בה מעורבים מספר כלי רכב, חלוקת האחריות נעשית באופן שכל נוהג אחראי לנוסעים שברכבו. לגבי אדם שנפגע מחוץ לכלי הרכב המעורבים בתאונה נקבע, כי אחריות הנוהגים כלפיו היא אחריות של כולם יחד וכל אחד לחוד, והחלוקה בין הנוהגים לבין עצמם תהא שווה בשווה.
- סעיף 4 סעיף זה קובע שעל תביעת הנפגע יחולו הוראות המתאימות שבפקודת הנזיקין (נוסח חדש), (ר' נוסחם בסוף דברי ההסבר) בסייגים אלה:
- (א) תיקבע תקרה לפיצוי על אבדן כושר ההשתכרות, והוא הסכום השווה לשכר הממוצע שבמשק, בעת מחן פסק הדין, כפול שלוש.
- (ב) הסכום שייפסק להיוון הפיצויים על אבדן כושר ההשתכרות יהיה השכר נטו לאחר ניכוי מס הכנסה, אולם לגבי סכום זה תיקבע תקרת ניכוי של 15% בלבד מסכום הפיצויים שנפסקו. ואילו הפיצוי בשל נזק שאינו נזק ממון, כגון פיצוי על כאב וסבל, התקרה היא שלושים אלף לירות.
- סייגים אלה לא יחולו לגבי ההוצאות הממשיות של הנפגע שאותן יקבל במלואן. הוראה נוספת, שנקבעה בסעיף קטן (ג) באה להבטיח לנפגע תשלום ראשון עוד לפני שתתברר מלוא תביעתו.

- סעיף 5 מוצע להוציא מכלל הזכאות לפיצוי לפי שיטת האחריות המוחלטת את הנוהג ברכב מתוך כוונה לפגוע, בעצמו או בזולת, את מי שנוהג ברכב ללא רשות בעלים או ללא רשיון נהיגה ואת מי שמשתמש ברכב לצורי ביצוע פשע.
- סעיף 6 סעיף זה קובע כי מי שיכול לתבוע פיצוי לפי הוראות חוק זה אינו רשאי לתבוע פיצוי גם על פי פקודת הנזיקין. הרוצה להכתיח לעצמו כיסוי נזיקין מעל לכיסוי המוצע בחוק זה ייזקק לביטוח אישי.
- נפגעים שאין להם עילת תביעה על פי חוק זה, כגון אלה המפורטים בסעיף 5, יהיו רשאים לתבוע פיצוי על נזקייהם על פי פקודת הנזיקין ויידרשו להוכיח אשם. עם זאת, לא יהיו זכאים לפיצוי מעבר למה שניתן על פי חוק זה.
- סעיף 7 סעיף זה בא להגביל זכותו של מי ששילם פיצויים לחזור על מי שהייב בפיצוי לפי חוק זה. זכות חזרה תהיה רק כנגד מי שנזכר בסעיף 5, לפי שיטת האחריות המוחלטת, ואילו כנגד יתר הגורמים המפורטים בפסקאות (2)-(5) של סעיף זה תתאפשר תביעת חזרה רק לפי פקודת הנזיקין, לאחר הוכחת הרשלנות.
- סעיפים 10-8 סעיפים אלה קובעים הוראות הבאות להקנות מעמד חוקי לקרן לפיצוי נפגעי תאונות.
- סעיף 11 סעיף זה קובע את תפקידי הקרן והם:
- (א) פיצוי הנפגעים שאין בידם לתבוע פיצוי מחברת ביטוח מחמת הטעמים המפורטים בפסקאות (1) עד (3) של הסעיף;
- (ב) שיפוי לבית חולים בשל טיפול בנפגע.
- סעיף 16 סעיף זה בא לקיים המלצה של ועדת השופט ברנזון בדבר הקמת ועדות מיעצות, שמתפקידן יהא לקבוע את סכום הפיצויים במקרה שאין הסכם בין הצדדים. החלטת הועדה תהא בגדר המלצה אולם ניתן להניח שבית המשפט אשר לפניו תובא ההמלצה, יתחשב בה, בהיותה החלטה של ועדת מומחים.

סעיף

17

מאחר שחלק גדול מעבודתו של עורך דין המטפל בתביעות של תאונות דרכים היתה עד היום כרוכה בשאלת האחריות ותרומת הרשלנות, וסוגיות אלה בטלות לפי ההצעה, וכרוכה בחישוב שיעור הנזק, נושא שיעבור מכאן ואילך, ברובו, לוועדות לפי סעיף 16; נראה לקבוע תעריף מקסימלי לעורך דין המטפל בתביעות של נפגעי תאונות דרכים התואם את החיקונים המוצעים.

סעיף

18

סעיף 4א (א) לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח תשי"א - 1951
אומר:

"חובותיו של 4א. (א) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות לכל המבטחים או לסוג מסויים של מבטחים, דרך כלל או בענף ביטוח מסויים, הוראות בדבר -

(1) ההון הנפרע המינימלי של מבטח;

(2) חובת מבטח להחזיק קרנות בקשר עם עסקי הביטוח שלו (להלן - הקרנות), שיעורן של הקרנות וחלקו של מבטח משנה בהן;

(3) דרכי השקעת הקרנון וההון של מבטח, והפיקוח עליהם;

(4) שיעורה המינימלי והמכסימלי של הפרמיה המשתלמת למבטח על ידי המבוטחים אצלו;

(5) צורת הפוליסה ותנאיה;

ובלבד שלגבי מבטח שהוא חברה נכרית ייקבעו ההוראות רק לגבי עסקי הביטוח שלו בישראל."

מוצע לקבוע, שקביעת הפרמיה למבטח, לענין החוק המוצע, והתאמתה תהיה כידי ועדה מיוחדת ולפי מבחנים מיוחדים שיתאימו לנסיבות. הועדה תקבע גם את השיטה לפיזור הסיכונים לפי סוגי כלי הרכב, שכן בהתנגשות בין כלי רכב כבד לכלי רכב פרטי הסיכוי לפגיעה גדול יותר לנוסעים ברכב הפרטי ואין הצדקה שמבטחי רכב פרטי ישאו בחובת פיצויים גדולה יותר ממבטחי רכב כבד.

סעיף

בסעיף זה מוצעים תיקונים בפקודת הביטוח לשם התאמתה לעיקרון האחריות המוחלטת שנקבע בחוק המוצע. התיקון העיקרי הוא החלפת סעיף 3 לפקודת הביטוח בסעיף הקובע חובת ביטוח של החברות לפי החוק המוצע וחובת ביטוח של הנזקי גוף הנוהג ברכב.

19

סעיף

סעיף זה בא לקבוע כי הקרן תעמוד במקומה של קרן נפגעי תאונות דרכים הקיימת כיום, תקבל לידיה את נכסיה ותטפל בתביעות שהוגשו לה.

20

סעיף

סעיף זה בא להבהיר שזכויות החלוקה (סוברגאציה) הקיימות כיום על פי דין, כאשר צד שלישי חייב לשלם פיצויים על פי פקודת הנזיקין, יוסיפו להתקיים גם כאשר התביעה היא לפי חוק זה. כגון, הוראות סעיף 150 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשכ"ח-1968 או הוראות סעיף 60(א) לחוק שירות המדינה (גמלאות) (נוסח משולב), תש"ל-1970.

21

סעיף

מוצע כי דין המדינה לענין אחריות לפי חוק זה יהא כדין כל בעל רכב, למעט המקרים שהמדינה אינה אחראית גם בנזיקין כגון, לנזק הנובע מפעולה מלחמתית של צה"ל או מחבלה או מוח שנגרמו בשירות צבאי.

22

סעיף

מוצע לתת תקופת זמן סבירה להפעלת החוק להתאמת הפוליסות ולתיאום עם מבטחי המשנה של חברות הביטוח.

24

וזו לשון סעיפי תקודת הנזיקין הנזכרים בסעיף 4:

השפעת
מות
על עילת
חביעה

19.

(א) נפטר אדם - כל עילת חביעה בשל עוולה שהיו עומדות
לנפטר או נגדו, יוסיפו לעמוד בעינן, בכפוף להוראות
סעיף זה, לטובת עזבונו או נגד עזבונו, הכל לפי
הענין.

(ב) היתה עילת תובענה מוסיפה לעמוד כאמור לטובת עזבונו
של נפטר, והמעשה או המחדל היוצר את העילה גרם למותו,
יהיו הפיצויים שניתן להיפרע לטובת העזבון מחושבים
בלי שים לב להפסד או לריווח שנגרם לעזבון עקב המוות,
אבל ניתן לכלול בהם סכום להוצאות קבורה.

(ג) נטבל נזק על ידי מעשה או מחדל שהיו משמשים עילה
לתובענה בשל עוולה נגד אדם פלוני אלא שנפטר לפני
הנזק או בשעת הנזק, יראו, לענין תקודה זו, את עילת
התובענה שהיתה קיימת נגדו בשל המעשה או המחדל אילו
נפטר אחרי הנזק, כאילו היתה קיימת נגדו לפני שנפטר.

(ד) הזכויות הנתונות לפי פקודה זו לעזבון של נפטר באות להוסיף על הזכויות הנתונות לתלויים בנפטר לפי פקודה זו או כל חיקוק אחר ולא לגרוע מהן.

עזבון חדל פרעון שניתן להגיש נגדו תובענה לפי סעיף 19, יראו כל חבות בשל עילת התובענה כאילו היא חוב בר-הוכחה נגד העזבון אף שלפי טבעה היא דרישה לדמי נזק בלתי קצובים שאינם נובעים מחוזה או מהבטחה או מהפרת נאמנות.

עזבון
חדל
פרעון

על אף האמור בפקודת פשיטת רגל, 1936, יכול פושט רגל להיות תובע ונתבע על עוולה, אך לא תוגש תובענה על עוולה לזכותם של נכסי פושט רגל או לחובתם; ואולם -

פושט
רגל

- (1) הזכות לתבוע על עוולה שגרמה נזק ממון לנכסי פושט רגל תעבור לידי הנאמן או תמומש בידיו;
- (2) פסק דין על עוולה שניתן לחובתו של פושט רגל לפני מתן צו כינוס נכסים יהא ניתן להוכחה בפשיטת רגל;
- (3) סעיף זה כפוף להוראות סעיף 19.

הזכות לתרופה בשל עוולה, וכן החבנת עליה, אינה ניתנת להמחאה אלא מכוח הדין.

אין
המחאה
בנזיקין

פיצויים אפשר שיינתנו הם בלבד או בנוסף על ציווי או במקומו; אלא שאם -

פיצויים

- (1) סבל התובע נזק, יינתנו פיצויים רק בשל אותו נזק שעלול לבוא באורח טבעי במהלכם הרגיל של הדברים ושבא במישרין מעוולת הנחבע;
- (2) סבל התובע נזק ממון, לא יינתנו לו פיצויים בשל הנזק אלא אם מסר פרטים עליו בכתב התביעה או בצירוף לו.

- (א) בכפוף להוראות סעיפים 83-85, אדם שנפרע פיצויים או סעד אחר בשל עוולה, ומי שתובע באמצעות אדם כאמור או מכוחו, לא ייפרעו פיצויים נוספים בשל אותה עוולה.
- (ב) לא ייפרע אדם פיצויים או סעד אחר בשל עוולה אם יש בה גם הפרת חוזה או הפרת חיוב הדומה לחיוב על פי חוזה, ובית משפט, בית דין או בורר כבר פסק פיצויים בעד הפרה זו לאותו אדם או למי שמכוחו הוא תובע.

אין
נפרעים
אלא פעם
אחת בלבד

(ג) לא ייפרע אדם פיצויים בעד הפרת חוזה או בעד הפרת

חיוב הדומה לחיוב על פי חוזה, אם אותה הפרה היא גם עוולה ובית משפט כבר פסק בשל אותה עוולה פיצויים או סעד אחר לאותו אדם או למי שבאמצעותו או מכותו הוא תובע.

גרמה עוולה למותו של אדם, והיא אותו אדם, אילולא מת, זכאי אותה שעה לפיצויים לפי פקודה זו בעד חבלת גוף שגרמה לו העוולה - יהיו בן זוגו, הורו וילדו זכאים לפיצויים מן האדם האחראי לעוולה.

זכותם ז' 78
של
תלויים
לפיצויים

תובענה לפיצויים לפי סעיף 78 תוגש על ידי מבצע הצוואה, או מנהל העזבון, או היורשים של המת, לטובת בן זוגו, הורו וילדו, או לטובת אלה מהם שעודם בחיים; אם תוך ששה חדשים לאחר מות הנפגע לא הוגשה תובענה כאמור - כל מי שלטובתו אפשר היה להגיש רשאי להגיש בשם כולם או בשם מקצתם.

הזכאי 79
להגיש
79
תובענה

בתובענה לפי סעיף 78 יש למסור פרטים בדבר האנשים שלטובתם היא מוגשת ובדבר הפסד הממוץ שסבל כל אחד מהם עקב מות הנפגע, והפיצויים יינתנו בעד הפסד הממוץ שסבלו למעשה, או עתידים לסבול אותו למעשה, ובכלל זה הוצאות שהוציאו לקבורתו; לאחר שינוכו מסכום הפיצויים הוצאות משפט שלא נגבו מהנחבע, יקבע בית המשפט בשעת שפיטה, את חלקו של כל אחד מן הזכאים בסכום הנותר.

78

הפיצויים
והישובט

בקביעת סכום הפיצויים לא יובאו בחשבון -
(1) סכום שנתקבל או שזכאים לקבלו במות המת לפי חוזה ביטוח;

סכומים. 81
שלא
יחשבו

(2) סכום ששולם או שחייבים לשלמו לרגל האבל על המת.

(א) המבוטח לפי חלק ב' לחוק הביטוח הלאומי, תשי"ד-1953⁴

82

(להלן בפרק זה - החוק), לרבות התלוי בו כאמור בסעיף

פיצויים
וביטאות
מביטוח
לאומי

22(ב) לחוק, שהיו זכאים לפי פקודה זו עקב מאורע

אחד גם לפיצויים מן המעביד, וגם לגימלה לפי חלק ב'

לחוק - תנוכה הגימלה מסכום הפיצויים שהיו מגיעים

להם ממעבידם אילולא סעיף זה.

(ב) לענין סעיף זה -

"גימלה" - השווי הכספי של הגימלאות, להוציא גימלה בעין, שניתנו או שעתידות להינתן לפי חלק ב' לחוק, לרבות תמורת דמי פגיעה המשתלמת לפי סעיף 38 לחוק, וגימלה שהופחתה או שנשללה עקב מעשה או מחדל של העובד, או שלא ניתנה בגלל בחירה בגימלה אחרת לפי החוק, רואים אותה כאילו ניתנה או שעתידה להינתן בשלמותה; הוראות שר העבודה לפי סעיף 49 (ב) לחוק בדבר היוון קיצבאות ובדבר חישוב ערכן הכספי של גימלאות בעין, כוחן יפה גם לקביעת השווי הכספי של גימלאות לענין סעיף קטן זה; "מעביד" - החייב לפי החוק בתשלום דמי הביטוח בעד המבוטח, לרבות מי שהמעביד אחראי למעשהו לפי סעיף 13 לפקודה זו.

(ג) בנסיבות הימורות בסעיף קטן (א) לא יראו, לענין סעיף 70 לחוק, את המעביד כצד שלישי שזכויות כלפיו מועברות למוסד לביטוח לאומי.

חביעה
ושיפוי
במעולים
יחד

83

(א) סבל אדם נזק עקב עוולה - אין פסק הדין שניתן נגד מעוול החב על אותו נזק חוסם בעד הגשת תובענה נגד אדם אחר שאילו נתבע לדין היה חב על אותו נזק כמעוול יחד.

(ב) הוגשו בשל נזק אחד על ידי האדם שסבל אותו או לטובת עזבונו, בן זוגו, הורו או ילדו, תובענות אחדות נגד מעוולים החבים על אותו נזק, אם כמעוולים יחד ואם באופן אחר - סך כל הסכומים שאפשר להיפרע כפיצויים בפסקי הדין שיינתנו באותן תובענות לא יעלה על סכום הפיצויים שנפסק בפסק הדין שניתן ראשון ולא בוטל בערעור, או כפי ששונה בערעור, וככל אחת מן התובענות, זולת זו שניתן בה פסק דין ראשון כאמור, לא יהיה התובע זכאי להוצאות, אלא אם סבור בית המשפט שהיה יסוד סביר להגיש את התובענה; היה פסק הדין הראשון נגד מעביד כמשמעותו בסעיף 82 ובנסיבות המפורטות בו, יבוא לענין סעיף קטן זה במקום סכום הפיצויים שבפסק הדין הראשון הסכום שהיו פוסקים אילולא סעיף 82.

היו העובדות שעליהן מתבססת תובענה על עוולה מהוות
עבירה פלילית, לא ישמש הדבר מחסום בפני התובענה, אך אם
ראה בית המשפט הדן בתובענה בכל שלב של ההליכים
שהעובדות מהוות, או עשויות להוות, פשע, יעכב בית
המשפט את המשך ההליכים עד שייווכח שהעובדות נמסרו
לידיעת המשטרה או שהן ידועות לה.

עוולה 88
שהיא
גם
עבירה

לענין תקופת התיישנות בתובענות על עוולות - "היום
שנולדה עילת התובענה" הוא אחד מאלה:

תחילת 89

התיישנות

- (1) מקום שעילת התובענה היא מעשה או מחדל - היום שבו
אירע אותו מעשה או מחדל; היה המעשה או המחדל
נמשך והולך - היום שבו חדל;
(2) מקום שעילת התובענה היא נזק שנגרם על ידי מעשה
או מחדל - היום שבו אירע אותו נזק; לא נתגלה
הנזק ביום שאירע - היום שבו נתגלה הנזק, אלא
שבמקרה אחרון זה תתיישן התובענה אם לא הוגשה תוך
עשר שנים מיום אירוע הנזק.

ה צ ע ה ל ה ח ל ש ה

מ ח ל י ט י מ , בהמשך להחלטה מס. חק/121 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום ב' בתמוז תשל"ג (2.7.73), לאשר את הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973, המצורפת בזה, ולהגישה מיד לכנסת. ...

ד ב ר י ה ס ב ר

(א) ביום ב' בתמוז תשל"ג (2.7.73) דנה ועדת השרים לענייני חקיקה בתזכיר-הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973, והחליטה כדלקמן:

"חק/121. תזכיר-הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973

מ ח ל י ט י מ :

א. בעיקר ב(3)4 במקום: "15,000 לירות" יבוא: "30,000 לירות".

ב. להטיל על נציגי משרדי המשפטים ותתחבורה לסכם את הסתייגות שר התחבורה מתזכיר-הצעת החוק.

ג. להביא את תזכיר-הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973, בתוספת הסיכומים לפי סעיף ב' לעיל והערות שר הבריאות לתזכיר כפי שנתקבל על-ידי משרד המשפטים לאישור הממשלה."

(ב) על-פי סעיף ב' בהחלטה הנ"ל סוכמו ההערות אשר הושמעו ביחס להצעת החוק האמורה בהתאם לסיכום המצורף בזה. ההערות משובצות בהצעת החוק המצורפת בזה. ...

תוספת לתזכיר-הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973

להלן סיכום בציגוי משרדי המשפטים והתחבורה על-פי החלטה מס. חק/121 מיום ב' בתמוז תשל"ג (2.7.73).

- א. בסעיף 1 בסיפא של הגדרת "תאונת דרכים" יבוא: "או מהחביתו".
- ב. בסעיף 2(ג) ימחקו המלים: "משוכר רכב" ועד סוף הסעיף.
- ג. בסעיף 4(3) במקום "חמש עשרה אלף לירות" יבוא: שלושים אלף לירות ובסופו תבוא פיסקה בוספת:
"האחראי לפיצוי הנפגע כאמור בסעיף 2, ישלם לבפגע מיד או יפקיד לזכותו בבית המשפט, אותו חלק מהפיצויים שאין מקום סביר לחלוק עליו. שר המשפטים רשאי לקבוע סדרי דין בדבר מחיקת הגנתו של נתבע אשר לא שילם או לא הפקיד פיצויים כאמור".
- ד. בסיפא של סעיף 11 ירוסף סעיף ב' בזו הלשון:
"ב. במקרים המבוייט בסעיף קטן א', תשלם הקרן לבית החולים הוצאות טיפול בנפגע כשם שמבטח חייב לשלמן לפי סעיף 28 לפקודת הביטוח."
- ה. בסעיף 18 יוכנסו השיבוים הבאים:
 1. אחרי המלים: "התאמת שיעור הפרמיה" יבוא: "והשיטה לפיזור הסיכונים בין סוגי הרכב השונים".
 2. אחרי המלים: "בהתייעצות עם שר המשפטים" יבוא: "ושר התחבורה"

הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים

מ ב ר א

תאונות הדרכים בארץ היא אחת הבעיות הכלכליות והחברתיות הגדולות של המדינה. עם גידול האוכלוסיה וריבוי מספר כלי הרכב עולה בהתמדה מספר התאונות ומספר הנפגעים, הרוגים ופצועים הולך וגדל.

ההסדר המשפטי הקיים לטיפול בנפגעי תאונות דרכים הוא לקוי. המבחנים הרגילים של דיני הנזיקין לקביעת חובת השיפוי של המזיק לקרבנו אינם הולמים את תאונות הדרכים. מצד אחד יכול לזכות בפיצויים (המבוססים על מידת ה"אשם") /רק מי שנפגע/ מרשלנותו של הנוהג ברכב ואילו כל השאר נותרים ללא פיצוי כלשהו. ומצד שני תהליך הוכחת הרשלנות גוזל מרבית זמנם של בתי המשפט הדנים בתביעות נפגעי התאונות שעל כן הן נמשכות שלש וארבע שנים. יתרה מזו, התביעה עלולה להיכשל, כולה או מקצתה, אם הוכח שהיתה תרומת רשלנות מצד התובע.

ועדה בין משרדית, שמינו שר המשפטים ושר העבודה ושראשה עמד היועץ המשפטי לממשלה בשעתו, מר מ. בן-זאב, דנה בסוגיה זו ובדין וחשבון שהגישה בשנת 1966 המליצה להטיל על הנוהג ברכב שגרם לתאונה אחריות מוחלטת כלפי כל נפגע.

ועדה נוספת שמינה שר המשפטים בשנת 1971, בראשות שופט בית המשפט העליון, השופט צ. ברנזון, לפישוט הענינים ולשיפור ההליכים בתביעות נזיקין, המליצה גם היא להטיל על נוהג ברכב מנועי אחריות מוחלטת ולבטל את שיטת הפיצויים לפי "אשם".

המלצה אחרת של ועדת השופט ברנזון, לשם פישוט תביעות על נזקי גוף, היתה הקמת ועדה לענין הפיצויים, שתקבע את שיעור הנזק לפי בקשת הצדיים. דבר העשוי לחסוך במקרים רבים הוצאות של ניהול משפט והמתנה ארוכה לפסק דין, ועשוי להביא לגיבוש קני מידה אחידים לחישוב הפיצויים. הצעה זו יחד עם ביטול הצורך להיזקק לבית המשפט לשם קביעת האחריות, עשויים להקל הרבה על נפגעי תאונות הדרכים.

המלצה נוספת של ועדת השופט ברנזון היתה לתת מעמד חוקי לקרן נפגעי תאונות הדרכים שבהנהלת האיגוד הישראלי של חברות הביטוח.

שלש ההמלצות הללו אומצו בהצעת החוק הנדונה.

על מנת להקל על ביצוע החידושים הללו מוצע שתיקבע תיקרה לפיצוי
על הפסד כושר ההשתכרות שלא תעלה על הסכום השווה לשילוש השכר
הממוצע במשק. כן נקבע כי בחישוב הפסדי הנפגע מאבדן כושר
ההשתכרות תובא בחשבון הכנסתו לאחר ניכוי מס הכנסה, אלא ששיעור
המס שיובא בחשבון לצורך בזה. יהא מוגבל עד ל-15% מסכום
הפיצויים על אבדן כושר ההשתכרות, ועד לשלושים אלף לירות מסכום
הפיצויים שייפסקו על כאב וסבל.

ההצעה כוללת ביטוח של הנוהג ברכב שיזכה לפיצוי מחברת הביטוח
שלו ומבטלת בזה את הצורך בביטוח תאונות אישיות.

חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973

פרק א': פרשנות

1. הגדרות בחוק זה -

"תאונת דרכים" - אירוע שבו נגרם לאדם נזק גוף עקב שימוש ברכב מנועי או כתוצאה משימוש בו או מהחנייתו;
"נזק גוף" - לרבות מוות, מחלה, פגיעה או ליקוי גופני, נפשי או שכלי;
"נפגע" - אדם שנגרם לו נזק גוף בתאונת דרכים;
"פקודת הביטוח" - פקודת ביטוח רכב מנועי (סיכוני צד שלישי) (נוסח חדש), תשל"ל-1970¹;
לכל מונח אחר בחוק זה תהא המשמעות שיש לו בפקודת הביטוח.

פרק ב': אחריית

2. אחריות נוהג ברכב

- (א) הנוהג ברכב מנועי חייב לפצות את הנפגע על נזק גוף שנגרם לו בתאונת דרכים שבה מעורב הרכב.
(ב) האחריות לפי סעיף קטן (א) היא מוחלטת ומלאה, ואין נפקה מינה אם היה או לא היה אשם מצד הנוהג ואם היה או לא היה אשם או אשם תורם של אחרים.
(ג) החיר בעל רכב מנועי לאחר לנהוג ברכבו תחול האחריות גם על בעל הרכב.

3. תאונה
בה
מעורבים
מספר
כלי רכב
(א) אירעה תאונת דרכים שבה מעורבים מספר כלי רכב תחול על כל נהוג האחריות לפי סעיף 2 לנזקי גוף של מי שנסע בכלי הרכב שלו.
(ב) נפגע אדם מחוץ לכלי רכב מנועי בנסיבות כאמור בסעיף קטן (א), תהיה אחריות הנוהגים המעורבים כלפיו יחד ולחוד; בינם לבין עצמם ישאו באחריות זו שווה בשווה.

4. חרופה
על נזק
גוף

(א) על זכותו של נפגע לפיצוי על נזק גוף שנגרם לו יחולו הוראות הסעיפים 19 עד 22, 76 עד 83, 86, 88 ו-89 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש)⁽²⁾ (להלן - פקודת הנזיקין), ואולם -

- (1) בחישוב הכנסת הנפגע אלמלא התאונה, כבסיס לחישוב הפיצוי בשל אבדן כושר השתכרות, לא יובא בחשבון כל סכום העולה על שילוש השכר הממוצע במשק לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ערב מתן פסק הדין;
 - (2) בחישוב הפסדי הנפגע כתוצאה מאבדן כשר השתכרות תובא בחשבון הכנסתו לאחר ניכוי מס הכנסה, ובלבד ששיעור המס שיובא בחשבון במקרה של היוון הפיצויים לא יעלה על 15% מסכום הפיצויים על אובדן כשר השתכרות;
 - (3) לא ישולם בשל נזק שאינו נזק ממון פיצויי בסכום העולה על שלושים אלף לירות, שר האוצר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לשנות סכום זה.
- (ב) שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע בתקנות מבחנים לחישוב הפיצויים האמורים בסעיף קטן (א) (3).
- (ג) החייב לפצות כאמור בסעיף 2 ישלם לנפגע מיד או יפקיד לזכותו בבית המשפט אותו חלק מהפיצויים שאין מקום סביר לחלוק עליו.

5. הגבלת
הזכאות

נפגעים אלה אינם זכאים לפיצויים לפי חוק זה:

- (1) מי שגרם לתאונה כמתכוון;
- (2) מי שהיה מצוי ברכב כשהוא יודע שמשתמשים בו חוך הפרת החוק לתיקון דיני העונשין (שימוש ברכב ללא רשות), תשכ"ד-1964⁽³⁾, או כשהוא יודע שלנהג הרכב אין רשיון נהיגה, למעט רשיון שפקע מחמת אי-תשלום אגרה;
- (3) מי שניזק בעת ביצוע פשע שהשתתף בו, או בדרכו למקום הפשע או ממנו.

6. ייחוד העילה (א) תאונת דרכים המקנה לנפגע עילת תביעה על פי חוק זה, אין בה כדי להקנות לו עילת תביעה על פי פקודת הנזיקין. (ב) נפגע שאין לו עילת תביעה על פי חוק זה, רשאי להגיש תביעתו על פי פקודת הנזיקין, בסייגים האמורים בפסקאות (1), (2) ו-(3) של סעיף 4.
7. זכות חזרה (א) מי שהוראות סעיף זה לא תהא לו זכות חזרה על החייב בפיצוי לתאונה, לפי חוק זה או לפי פקודת הנזיקין, אלא אם היה החייב אחד מאלה:

- (1) מי שאינו זכאי לפיצוי כאמור בסעיף 5;
 - (2) מי שאחראי להפעלת רכבת או כלי טיס;
 - (3) מי שנהיגתו בזמן התאונה הייתה הפרת תנאי לתחולת הביטוח;
 - (4) מי שהביא לידי מטרד או סכנה בדרך על ידי עבודה שביצע בה או בקרבתה.
 - (5) הרשות האחראית לתחזוקת כבישים.
- (ב) על זכות חזרה לפי סעיף קטן (א) (2) עד (5) יחולו הוראות פקודת הנזיקין.
- (ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לפגוע בזכות החזרה של המעורבים לפי סעיף 3(ב).

פרק ג': קרן נפגעי תאונות

8. הקמת הקרן תאגיד הקרן מוקמת בזה קרן לפיצוי נפגעי תאונות (להלן - הקרן).
9. הקרן תהא תאגיד, כשר לכל חובה, זכות ופעולה משפטית.
10. הקרן תהיה גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(2) לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 (נוסח משולב)⁴.
11. תפקידה של הקרן לפצות נפגע שאין בידו לתבוע פיצויים מאת מבטח מחמת אחד מאלה:
- (1) הנוהג שפגע אינו ידוע;
 - (2) אין לנוהג כיסוח, או שהביטוח שיש לו אינו מכסה את נזק הגוף הנדון;
 - (3) המבטח פשט את הרגל.

"מבטח" - לענין סעיף זה לרבות מי שפסור מחובת ביטוח לפי סעיפים 4-6 לפקודת הביטוח.

(ב) במקרים המוניים בסעיף קטן (א) תשלם הקרן לבית החולים את הוצאות הטיפול בנפגע כשם שמבטח חייב לשלמן לפי סעיף 28 לפקודת הביטוח.

12. (א) הקרן תתנהל בידי הנהלה בת שבעה חברים שימנה שר האוצר והם נציגי הממשלה ונציגי המבטחים; שר האוצר ימנה אחד מנציגי הממשלה ליושב ראש הקרן.
(ב) הודעה על מינוי חברי הקרן והיושב ראש תפורסם ברשומות.

13. (א) הנהלת הקרן תתקין, תוך שישה חדשים מיום מינויה את תקנון הקרן ובו יהיו, בין השאר, הוראות בדבר פעולת הקרן, נוהל הגשת תביעות לקרן והטיפול בהן ודרכי הבאת שינויים בתקנון.
(ב) התקנון וכל שינוי או תיקון בו טעונים אישור שר האוצר.

14. חוקף הפעולות קיום הקרן, סמכויותיה וחוקף החלטותיה לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר הקרן, או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו.

15. המימון לשם מימון פעולות הקרן יעביר כל מבטח לקרן, אחת לשלושה חדשים, אחוז מן הפרמיות שיקבע שר האוצר בצו; השר גם קבע בתקנות את שיעור ההשתתפות במימון הקרן מצד המדינה, הרשויות והתאגידים הפטורים מהוראת סעיף 2 לפקודת הביטוח.

פרק ו': הוראות שונות

16. (א) שר המשפטים יקים ועדות מייעצות לקביעת שיעורי הפיצויים בתביעות לפי חוק זה ויקבע אזורי פעולתן וסדרי עבודתן.
(ב) מבטח או נפגע שלא הגיעו לכלל הסכם על סכום הפיצויים רשאי כל אחד מהם לפנות לוועדה מייעצת שבאזורו בבקשת חוות דעת.

(ג) חוות דעת הועדה תהא בגדר המלצה בלבד, היא תימסר ליד המבטח והנפגע, ואם הוגשה בענין זה תביעה לבית המשפט, תצורף חוות הדעת לכתב התביעה.

17. שכר טרחה על אף האמור בהסכם, לא יעלה שכר טרחה לעורך דין של הנפגע בעד הטיפול בתביעה לפי חוק זה על 7% מהסכום שהוסכם לשלמו לנפגע, ואם היו הליכים בבית המשפט לא יעלה שכר הטרחה על 10% מהסכום שנפסק; מי ששילם שכר טרחה העולה על השיעורים האמורים זכאי להחזרת העודף.

תיקון 18.
חוק
הפיקוח
על עסקי
ביטוח
תשי"א-
1951

בחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, תשי"א-1951⁽⁵⁾, בסעיף 4א פסקה (4), בסופה יבוא: "ובלבד שלענין פרמיה בעד פוליסה לפי סעיף 2 לפקודת הביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), תש"ל-1970, יתואם שיעור הפרמיה והשיטה לפיזור הסיכונים בין סוגי הרכב השונים, אחת לשנה על ידי ועדה שימנה לכך שר האוצר, בהתייעצות עם שר המשפטים ושר התחבורה, ולפי מבחנים שיקבע שר האוצר בתקנות".

תיקונים 19.
לפקודת
הביטוח

בפקודת הביטוח -

(1) בשם החוק יימחק "(סיכון צד שלישי)";

(2) בסעיף 2:

(א) בהערת השוליים יימחק "לסיכונים צד שלישי";

(ב) בסעיף קטן (א) יימחקו המלים "בדרך ציבורית"

ו"לסיכונים צד שלישי";

(3) במקום סעיף 3 יבוא:

"הדרישות 3. (א) פוליסה לפי דרישותיה של פקודה זו לגבי פוליסה היא פוליסה שהוציא אותה מבטח שהיה מורשה בשעת הוצאתה והיא מבטחת את:

(1) בעל הרכב והנוהג בו מפני כל חבות

שהם עשויים לחוב לפי חוק פיצויים

לנפגעי תאונות דרכים תשל"ג-1973

(להלן - החוק);

(2) בעל הרכב וכל אדם הנוהג בו

ברשותו מפני נזק גוף, כמשמעותו

בחוק, שנגרם להם עקב השימוש ברכב.

(ב) הוראות החוק והוראות פקודה זו יחולו

על ביטוח לפי פסקה (2) לפעיק קטן

(א) בשינויים המחוייבים.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א) אין חובה

שהפוליסה תכסה חבותו של מעביד בשל

מוות או חבלת גוף של עובדו, אם

החבות מכוסה לפי פרק ג' לחוק הביטוח

הלאומי (נוסח משולב) תשכ"ח-1968⁽⁶⁾,

או בביטוח מרצון, ובמידה שהיא מכוסה

כאמור."

(4) לאחר סעיף 6 יבוא:

"חובת 6א. מי שפסור מחובת ביטוח לפי סעיפים 4 עד פיצוי
6 יהא חייב לתת כל פיצוי שמבטח היה משלם
אילו היתה קיימת פוליסה לפי סעיף 3(א).";

(5) בסעיף 12, בסופו, יבוא:

"וכן לפצות את המבוטח או את הנוהג ברשותו על נזק גוף
כמשמעותו בחוק שנגרם להם עקב השימוש ברכב או בהחניתו.";

(6) בסעיף 14, סעיף קטן (ב) - בטל;

(7) בסעיף 16 הסיפא המתחילה במלים "וכל סכום ששילם מבטח" -
תימחק;

(8) בסעיף 19 בסופו יבוא:

"מבטח" - לענין סעיף זה לרבות הקרן לפי חוק פיצויים
לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973";

(9) בסעיפים 39 ו-40, המלים "בדרך ציבורית" - יימחקו.

20. העברת
נכסים
ותביעות

(א) הקרן תקבל לידיה רכוש של קרן נפגעי תאונות דרכים,
שהיתה קיימת ערב קבלתו של חוק זה ומתנהלת על ידי האיגוד
הישראלי של חברות הביטוח, ותמשיך לספל בתביעות שהוגשו
או שניתן/להגישן לפי התקנון של אותו גוף.

(ב) כל עוד לא נכנס לחוק תקנון לפי סעיף 13, תפעל הקרן
לפי התקנון של אותו גוף בכפוף להוראות חוק זה.

21. זכות
חזרה
על פי
דין

מקום שניתנה זכות חזרה על פי דין התלויה בעילה לפי פקודת
הנזיקין, יראו אותה ככוללת זכות חזרה גם לפי חוק זה.

22. אחריות
המדינה

דין המדינה, לענין אחריות לפי חוק זה, כדין כל בעל רכב,
פרט לאמור בסעיפים 5-8 לחוק הנזיקים האזרחיים (אחריות
המדינה), תשי"ב-1952⁽⁷⁾.

23. ביצוע
ותקנות

שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות
בכל ענין הנוגע לביצועו.

תחילה 24. תחילתו של חוק זה היא באחד בינואר שלאחר תום שנה מיום פרסום חוק זה ברשומות.

-
1. דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 15, עמ' 320.
 2. ס"ח חשב"ד, עמ' 78.
 3. דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.
 4. ס"ח תשי"ח, עמ' 82.
 5. ס"ח תשי"א, עמ' 221, ס"ח חשב"ב, עמ' 94, ס"ח חשב"ג, עמ' 30.
 6. ס"ח חשב"ח, עמ' 108.
 7. ס"ח תשי"ב, עמ' 339.

דברי הסבר

- סעיף 1 הגדרות המונחים "תאונת דרכים" "נזק גוף" ו"נפגע" באות להבהיר את תחום הזכות, הנתונה לפי החוק המוצע, לקבל פיצוי על פגיעה שמעורב בה רכב מנועי. החוק מדבר בנזק גוף בלבד, שאירע עקב שימוש ברכב או החנייתו, ואינו מטפל בנזק רכוש שאירע בתאונה.
- סעיף 2 סעיף זה קובע את העקרון שעליו מושתת החוק, דהיינו הזכות לקבל פיצוי על נזק גוף שנגרם בתאונת דרכים. נקבעת אחריות מוחלטת של הנוהג ברכב מנועי לפיצוי נפגע ומכאן ששיטת הפיצויים לפי מידת האשם ושאלת ההוכחה של הרשלנות התורמת - בטלות.
- סעיף 3 הסעיף קובע כי בתאונה בה מעורבים מספר כלי רכב, חלוקת האחריות נעשית באופן שכל נוהג אחראי לנוסעים שברכבו. לגבי אדם שנפגע מחוץ לכלי הרכב המעורבים בתאונה נקבע, כי אחריות הנוהגים כלפיו היא אחריות של כולם יחד וכל אחד לחוד, והחלוקה בין הנוהגים לבין עצמם תהא שווה בשווה.
- סעיף 4 סעיף זה קובע שעל תביעת הנפגע יחולו הוראות המחאימות שבפקודת הנזיקין (נוסח חדש), (ר' נוסחם בסוף דברי ההסבר) בסייגים אלה:
- (א) תיקבע תקרה לפיצוי על אבדן כושר ההשתכרות, והוא הסכום השווה לשכר הממוצע שבמשק, בעת מתן פסק הדין, כפול שלוש.
- (ב) הסכום שייפסק להיוון הפיצויים על אבדן כושר ההשתכרות יהיה השכר נטו לאחר ניכוי מס הכנסה, אולם לגבי סכום זה תיקבע תקרת ניכוי של 15% בלבד מסכום הפיצויים שנפסקו. ואילו הפיצוי בשל נזק שאינו נזק ממון, כגון פיצוי על כאב וסבל, התקרה היא שלושים אלף לירות.
- סייגים אלה לא יחולו לגבי ההוצאות הממשיות של הנפגע שאותן יקבל במלואן. הוראה נוספת, שנקבעה בסעיף קטן (ג) באה להבטיח לנפגע תשלום ראשון עוד לפני שתתברר מלוא תביעתו.

- סעיף 5 מוצע להוציא מכלל הזכאות לפיצוי לפי שיטת האחריות המוחלטת את הנוהג ברכב מתוך כוונה לפגוע, בעצמו או בזולת, את מי שנוהג ברכב ללא רשות בעלים או ללא רשיון נהיגה ואת מי שמשתמש ברכב לצורי ביצוע פשע.
- סעיף 6 סעיף זה קובע כי מי שיכול לתבוע פיצוי לפי הוראות חוק זה אינו רשאי לתבוע פיצוי גם על פי פקודת הנזיקין. הרוצה להבטיח לעצמו כיסוי נזיקין מעל לכיסוי המוצע בחוק זה ייזקק לביטוח אישי.
- נפגעים שאין להם עילת תביעה על פי חוק זה, כגון אלה המפורטים בסעיף 5, יהיו רשאים לתבוע פיצוי על נזקיהם על פי פקודת הנזיקין ויידרשו להוכיח אשם. עם זאת, לא יהיו זכאים לפיצוי מעבר למה שניתן על פי חוק זה.
- סעיף 7 סעיף זה בא להגביל זכותו של מי ששילם פיצויים לחזור על מי שהייב בפיצוי לפי חוק זה. זכות חזרה תהיה רק כנגד מי שנזכר בסעיף 5, לפי שיטת האחריות המוחלטת, ואילו כנגד יתר הגורמים המפורטים בפסקאות (2)-(5) של סעיף זה תתאפשר תביעת חזרה רק לפי פקודת הנזיקין, לאחר הוכחת הרשלנות.
- סעיפים 8-10 סעיפים אלה קובעים הוראות הבאות להקנות מעמד חוקי לקרן לפיצוי נפגעי תאונות.
- סעיף 11 סעיף זה קובע את תפקידי הקרן והם:
(א) פיצוי הנפגעים שאין בידם לתבוע פיצוי מחברת ביטוח מחמת הטעמים המפורטים בפסקאות (1) עד (3) של הסעיף;
(ב) שיפוי לבית חולים בשל טיפול בנפגע.
- סעיף 16 סעיף זה בא לקיים המלצה של ועדת השופט ברנזון בדבר הקמת ועדות מיעצות, שמתפקידן יהא לקבוע את סכום הפיצויים במקרה שאין הסכם בין הצדדים. החלטת הועדה תהא בגדר המלצה אולם ניתן להניח שבית המשפט אשר לפניו תובא ההמלצה, יתחשב בה, בהיותה החלטה של ועדת מומחים.

סעיף 17 מאחר שחלק גדול מעבודתו של עורך דין המטפל בתביעות של תאונות דרכים היתה עד היום כרוכה בשאלת האחריות ותרומת הרשלנות, וסוגיות אלה בטלות לפי ההצעה, וכרוכה בחישוב שיעור הנזק, נושא שיעבור מכאן ואילן, ברובו, לוועדות לפי סעיף 16; נראה לקבוע תעריף מקסימלי לעורך דין המטפל בתביעות של נפגעי תאונות דרכים התואם את התיקונים המוצעים.

סעיף 18 סעיף 4א (א) לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח תשי"א - 1951
אומר:

"חובותיו של 4א. (א) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות לכל המבטחים או לסוג מסויים של מבטחים, מבוטח דרך כלל או בענף ביטוח מסויים, הוראות בדבר -

(1) ההון הנפרע המינימלי של מבטח;
(2) חובת מבטח להחזיק קרנות בקשר עם עסקי הביטוח שלו (להלן - הקרנות), שיעורן של הקרנות וחלקו של מבטח משנה בהן;

(3) דרכי השקעת הקרנון וההון של מבטח, והפיקוח עליהם;

(4) שיעורה המינימלי והמכסימלי של הפרמיה המשתלמת למבטח על ידי המבוטחים אצלו;

(5) צורת הפוליסה ותנאיה;
ובלבד שלגבי מבטח שהוא חברה נכרית ייקבעו ההוראות רק לגבי עסקי הביטוח שלו בישראל."

מוצע לקבוע, שקביעת הפרמיה למבטח, לענין החוק המוצע, והתאמתה תהיה בידי ועדה מיוחדת ולפי מבחנים מיוחדים שיתאימו לנסיבות. הועדה תקבע גם את השיטה לפיזור הסיכונים לפי סוגי כלי הרכב, שכן בהתנגשות בין כלי רכב כבד לכלי רכב פרטי הסיכוי לפגיעה גדול יותר לנוסעים ברכב הפרטי ואין הצדקה שמבטחי רכב פרטי ישאו בחובת פיצויים גדולה יותר ממבטחי רכב כבד.

סעיף

19

בסעיף זה מוצעים תיקונים כפקודת הביטוח לשם התאמתה לעיקרון האחריות המוחלטת שנקבע בחוק המוצע. התיקון העיקרי הוא החלפת סעיף 3 לפקודת הביטוח בסעיף הקובע חובת ביטוח של החברות לפי החוק המוצע וחובת ביטוח של נזקי גוף הנוהג ברכב.

סעיף

20

סעיף זה בא לקבוע כי הקרן תעמוד במקומה של קרן נפגעי תאונות דרכים הקיימת כיום, תקבל לידיה את נכסיה ותטפל בחביעות שהוגשו לה.

סעיף

21

סעיף זה בא להבהיר שזכויות התחלוף (סוברגאציה) הקיימות כיום על פי דין, כאשר צד שלישי חייב לשלם פיצויים על פי פקודת הנזיקין, יוסיפו להתקיים גם כאשר התביעה היא לפי חוק זה. כגון, הוראות סעיף 150 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשכ"ח-1968 או הוראות סעיף 60(א) לחוק שירות המדינה (גמלאות) (נוסח משולב), תש"ל-1970.

סעיף

22

מוצע כי דין המדינה לענין אחריות לפי חוק זה יהא כדין כל בעל רכב, למעט המקרים שהמדינה אינה אחראית גם בנזיקין כגון, לנזק הנובע מפעולה מלחמתית של צה"ל או מחבלה או מוח שנגרמו בשירות צבאי.

סעיף

24

מוצע לתת תקופת זמן סבירה להפעלת החוק להתאמת הפוליסות ולתיאום עם מבטחי המשנה של חברות הביטוח.

וזו לשון סעיפי תקודת הנזיקין הנזכרים בסעיף 4:

השפעת
מוות
על עילת
חביעה

19

(א) נפטר אדם - כל עילות חביעה בשל עוולה שהיו עומדות
לנפטר או נגדו, יוסיפו לעמוד בעינן, בכפוף להוראות
סעיף זה, לטובת עזבונו או נגד עזבונו, הכל לפי
הענין.

(ב) היתה עילת חובענה מוסיפה לעמוד כאמור לטובת עזבונו
של נפטר, והמעשה או המחדל היוצר את העילה גרם למותו,
יהיו הפיצויים שניתן להיפרע לטובת העזבון מחושבים
בלי שים לב להפסד או לריווח שנגרם לעזבון עקב המוות,
אבל ניתן לכלול בהם סכום להוצאות קבורה.

(ג) נטבל נזק על ידי מעשה או מחדל שהיו משמשים עילה
לחובענה בשל עוולה נגד אדם פלוני אלא שנפטר לפני
הנזק או בשעת הנזק, יראו, לענין תקודה זו, את עילת
החובענה שהיתה קיימת נגדו בשל המעשה או המחדל אילו
נפטר אחרי הנזק, כאילו היתה קיימת נגדו לפני שנפטר.

(ד) הזכויות הנתונות לפי פקודה זו לעזבון של נפטר באות להוסיף על הזכויות הנתונות לתלויים בנפטר לפי פקודה זו או כל חיקוק אחר ולא לגרוע מהן.

עזבון חדל פרעון שניתן להגיש נגדו תובענה לפי סעיף 19, יראו כל חבות בשל עילת התובענה כאילו היא חוב בר-הוכחה נגד העזבון אף שלפי טבעה היא דרישה לדמי נזק בלתי קצובים שאינם נובעים מחוזה או מהבטחה או מהפרת נאמנות.

עזבון
חדל
פרעון

על אף האמור בפקודת פשיטת רגל, 1936, יכול פושט רגל להיות תובע ונתבע על עוולה, אך לא תוגש תובענה על עוולה לזכותם של נכסי פושט רגל או לחובתם; ואולם -

פושט
רגל

- (1) הזכות לתבוע על עוולה שגרמה נזק ממון לנכסי פושט רגל תעבור לידי הנאמן או תמומש בידיו;
- (2) פסק דין על עוולה שניתן לחובתו של פושט רגל לפני מתן צו כינוס נכסים יהא ניתן להוכחה בפשיטת רגל;
- (3) סעיף זה כפוף להוראות סעיף 19.

הזכות לתרופה בשל עוולה, וכן החבנת עליה, אינה ניתנת להמחאה אלא מכוח הדין.

אין
המחאה
בנזיקין

פיצויים אפשר שיינתנו הם בלבד או בנוסף על ציווי או במקומו; אלא שאם -

פיצויים

- (1) סבל התובע נזק, יינתנו פיצויים רק בשל אותו נזק שעלול לבוא באורח טבעי במהלכם הרגיל של הדברים ושכא במישרין מעוולת הנתבע;
- (2) סבל התובע נזק ממון, לא יינתנו לו פיצויים בשל הנזק אלא אם מסר פרטים עליו בכתב התביעה או בצירוף לו.

- (א) בכפוף להוראות סעיפים 83-85, אדם שנפרע פיצויים או סעד אחר בשל עוולה, ומי שתובע באמצעות אדם כאמור או מכוחו, לא ייפרעו פיצויים נוספים בשל אותה עוולה.
- (ב) לא ייפרע אדם פיצויים או סעד אחר בשל עוולה אם יש בה גם הפרת חוזה או הפרת חיוב הדומה לחיוב על פי חוזה, ובית משפט, בית דין או בורר כבר פסק פיצויים בעד הפרה זו לאותו אדם או למי שמכוחו הוא תובע.

אין
נפרעים
אלא פעם
אחת בלבד

(ג) לא יפרע אדם פיצויים בעד הפרת חוזה או בעד הפרת

חיוב הדומה לחיוב על פי חוזה, אם אותה הפרה היא גם עוולה. ובית משפט כבר פסק בשל אותה עוולה פיצויים או סעד אחר לאותו אדם או למי שבאמצעותו או מכוחו הוא תובע.

גרמה עוולה למותו של אדם, והיא אותו אדם, אילולא מת, זכאי אותה שעה לפיצויים לפי פקודה זו בעד חבלת גוף שגרמה לו העוולה - יהיו בן זוגו, הורו וילדו זכאים לפיצויים מן האדם האחראי לעוולה.

זכותם ז' 78
של
תלויים
לפיצויים

תובענה לפיצויים לפי סעיף 78 תוגש על ידי מכצע הצוואה, או מנהל העזבון, או היורשים של המת, לטובת בן זוגו, הורו וילדו, או לטובת אלה מהם שעודם בחיים; אם תוך ששה חדשים לאחר מות הנפגע לא הוגשה תובענה כאמור - כל מי שלטובתו אפשר היה להגיש רשאי להגיש בשם כולם או בשם מקצתם.

הזכאי 79
להגיש
תובענה

בתובענה לפי סעיף 78 יש למסור פרטים בדבר האנשים שלטובתם היא מוגשת ובדבר הפסד הממוץ שסבל כל אחד מהם עקב מות הנפגע, והפיצויים יינתנו בעד הפסד הממוץ שסבלו למעשה, או עתידים לסבול אותו למעשה, ובכלל זה הוצאות שהוציאו לקבורתו; לאחר שינוכו מסכום הפיצויים הוצאות משפט שלא נגבו מהנחבע, יקבע בית המשפט בשעת שפיטה, את חלקו של כל אחד מן הזכאים בסכום הנותר.

80

הפיצויים
וחישובם

בקביעת סכום הפיצויים לא יובאו בחשבון -

(1) סכום שנתקבל או שזכאים לקבלו במות המת לפי חוזה ביטוח;

(2) סכום ששולם או שחייבים לשלמו לרגל האבל על המת.

(א) המכוסה לפי חלק ב' לחוק הכיסוח הלאומי, תשי"ד-1953⁴

(להלן בפרק זה - החוק), לרבות התלוי בו כאמור כסעיף

22(ב) לחוק, שהיו זכאים לפי פקודה זו עקב מאורע

אחד גם לפיצויים מן המעביד, וגם לגימלה לפי חלק ב'

לחוק - תנוכה הגימלה מסכום הפיצויים שהיו מגיעים

להם ממעבידם אילולא סעיף זה.

סכומים. 81
שלא
יחושבו

82

פיצויים
וגימלות
מביטוח
לאומי

(ב) לענין סעיף זה -

"גימלה" - השווי הכספי של הגימלאות, להוציא גימלה בעין, שניתנו או שעתידות להינתן לפי חלק ב' לחוק, לרבות תמורת דמי פגיעה המשתלמת לפי סעיף 38 לחוק, וגימלה שהופחתה או שנשללה עקב מעשה או מחדל של העובד, או שלא ניתנה בגלל בחירה בגימלה אחרת לפי החוק, רואים אותה כאילו ניתנה או שעתידה להינתן בשלמותה; הוראות שר העבודה לפי סעיף 49 (ב) לחוק בדבר היוון קיצבאות וכדבר חישוב ערכן הכספי של גימלאות בעין, כוחן יפה גם לקביעת השווי הכספי של גימלאות לענין סעיף קטן זה; "מעביד" - החייב לפי החוק בתשלום דמי הביטוח בעד המבוטח, לרבות מי שהמעביד אחראי למעשהו לפי סעיף 13 לפקודה זו.

(ג) בנסיבות הימורות בסעיף קטן (א) לא יראו, לענין סעיף 70 לחוק, את המעביד כצד שלישי שזכויות כלפיו מועברות למוסד לביטוח לאומי.

חביעה
ושיפוי
במעוולים
יחד

83

(א) סבל אדם נזק עקב עוולה - אין פסק הדין שניתן נגד מעוול החב על אותו נזק חוסם בעד הגשת תובענה נגד אדם אחר שאילו נתבע לדין היה חב על אותו נזק כמעוול יחד.

(ב) הוגשו בשל נזק אחד על ידי האדם שסבל אותו או לטובת עזבונו, בן זוגו, הורו או ילדו, תובענות אחדות נגד מעוולים החבים על אותו נזק, אם כמעוולים יחד ואם באופן אחר - טר כל הסכומים שאפשר להיפרע כפיצויים בפסקי הדין שיינתנו באותן תובענות לא יעלה על סכום הפיצויים שנפסק בפסק הדין שניתן ראשון ולא בוטל בערעור, או כפי ששונה בערעור, וככל אחת מן התובענות, זולת זו שניתן בה פסק דין ראשון כאמור, לא יהיה התובע זכאי להוצאות, אלא אם סבור בית המשפט שהיה יסוד סביר להגיש את התובענה; היה פסק הדין הראשון נגד מעביד כמשמעותו בסעיף 82 ובנסיבות המפורטות בו, יבוא לענין סעיף קטן זה במקום סכום הפיצויים שבפסק הדין הראשון הסכום שהיו פוסקים אילו לא סעיף 82.

היו העובדות שעליהן מתבססת תובענה על עוולה מהוות
עבירה פלילית, לא ישמש הדבר מחסום בפני התובענה, אך אם
ראה בית המשפט הדך בתובענה בכל שלב של ההליכים
שהעובדות מהוות, או עשויות להוות, פשע, יעכב בית
המשפט את המשך ההליכים עד שייווכח שהעובדות נמסרו
לידיעת המשטרה או שהן ידועות לה.

עוולה 88
שהיא
גם
עבירה

לענין תקופת התיישנות בתובענות על עוולות - "היום
שנולדה עילת התובענה" הוא אחד מאלה:

תחילת 89
התיישנות

- (1) מקום שעילת התובענה היא מעשה או מחדל - היום שבו
אירע אותו מעשה או מחדל; היה המעשה או המחדל
נמשך והולך - היום שבו חדל;
(2) מקום שעילת התובענה היא נזק שנגרם על ידי מעשה
או מחדל - היום שבו אירע אותו נזק; לא נתגלה
הנזק ביום שאירע - היום שבו נתגלה הנזק, אלא
שבמקרה אחרון זה תתיישן התובענה אם לא הוגשה תוך
עשר שנים מיום אירוע הנזק.

תזכיר-הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973
(נספח מס. 292 חק)

א. ועדת השרים לענייני חקיקה החליטה בישיבתה ביום ב' בתמוז תשל"ג (2.7.73) כדלקמן:

"חק/121. תזכיר-הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים,
תשל"ג-1973

מ ח ל י ט י ם :

א. בעיקר ב(3)4 במקום: "15,000 לירות" יבוא: "30,000 לירות".

ב. להמיל על בציגי משרדי המשפטים והתחבורה לסכם את הסתייגות שר התחבורה מתזכיר הצעת החוק.

ג. להביא את תזכיר-הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973 בתוספת הסכומים לפי סעיף ב' לעיל והערות שר הבריאות לתזכיר כפי שבתקבל על-ידי משרד המשפטים לאישור הממשלה.

ב. על-פי סעיף ב' בהחלטה הנ"ל, סוכמו ההערות אשר הושמעו ביהם להצעת החוק האמורה והסיכום מצורף בזה. ...

תוספת לתזכיר-הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973

להלן סיכום בציגוי משרדי המשפטים והתחבורה על-פי החלטה מס. חק/121 מיום ב' בתמוז תשל"ג (2.7.73).

- א. בסעיף 1 בסיפא של הגדרת "תאונת דרכים" יבוא: "או מהחבייתו".
- ב. בסעיף 2(ג) ימחקו המלים: "משוכר רכב" ועד סוף הסעיף.
- ג. בסעיף 4(3) במקום "חמש עשרה אלף לירות" יבוא: שלוששים אלף לירות ובסופו תבוא פיסקה בוספת:
"האחראי לפיצוי הנפגע כאמור בסעיף 2, ישלם לנפגע מיד או יפקיד לזכותו בבית המשפט, אותו חלק מהפיצויים שאין מקום סביר לחלוק עליו. שר המשפטים יחליט לקבוע סדרי דין בדבר מחיקת הגנתו של נתבע אשר לא שילם או לא הפקיד פיצויים כאמור".
- ד. בסיפא של סעיף 11 יורסף סעיף ב' בזו הלשון:
"ב. במקרים המבויים בסעיף קטן א', תשלם הקרן לבית החולים הוצאות טיפול בנפגע כשם שמבטח חייב לשלמן לפי סעיף 28 לפקודת הביטוח".
- ה. בסעיף 18 יוכנסו השיבוים הבאים:
 1. אחרי המלים: "התאמת שיעור הפרמיה" יבוא: "והשיטה לפיזור הסיכונים בין סוגי הרכב השונים".
 2. אחרי המלים: "בהתייעצות עם שר המשפטים" יבוא: "ושר התחבורה".

תזכיר-הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973
(נספח מס. 292 חק)

א. ועדת השרים לענייני חקיקה החליטה בישיבתה ביום ב' בתמוז תשל"ג (2.7.73) כדלקמן:

"חק/121. תזכיר-הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים,
תשל"ג-1973

מ ח ל י ט י ט :

א. בעיקר ב(3)4 במקום: "15,000 לירות" יבוא: "30,000 לירות".

ב. להמיל על בציגי משרדי המשפטים והתחבורה לסכם את הסתייגות שר התחבורה מתזכיר הצעת החוק.

ג. להביא את תזכיר-הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973 בתוספת הסכומים לפי סעיף ב' לעיל והערות שר הבריאות לתזכיר כפי שבתקבל על-ידי משרד המשפטים לאישור הממשלה.

ב. על-פי סעיף ב' בהחלטה הנ"ל, סוכמו ההערות אשר הושמעו ביחס להצעת החוק האמורה והסיכום מצורף בזה. ...

תוספת לתזכיר-הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ג-1973

להלן סיכום בציגוי משרדי המשפטים והתחבורה על-פי החלטה מס. חק/121 מיום ב' בתמוז תשל"ג (2.7.73).

- א. בסעיף 1 בסיפא של הגדרת "תאונת דרכים" יבוא: "או מהחבייתו".
- ב. בסעיף 2(ג) ימחקו המלים: "משוכר רכב" ועד סוף הסעיף.
- ג. בסעיף 4(3) במקום "חמש עשרה אלף לירות" יבוא: שלושים אלף לירות ובסופו תבוא פיסקה בוספת:
"האחראי לפיצוי הנפגע כאמור בסעיף 2, ישלם לנפגע מיד או יפקיד לזכותו בבית המשפט, אותו חלק מהפיצויים שאין מקום סביר לחלוק עליו. שר המשפטים יחליט לקבוע סדרי דין בדבר מחיקת הגנתו של נתבע אשר לא שילם או לא הפקיד פיצויים כאמור".
- ד. בסיפא של סעיף 11 יורסף סעיף ב' בזו הלשון:
"ב. במקרים המבויים בסעיף קטן א', תשלם הקרן לבית החולים הוצאות טיפול בנפגע כשם שמבטח חייב לשלמן לפי סעיף 28 לפקודת הביטוח".
- ה. בסעיף 18 יוכנסו השיבוים הבאים:
 1. אחרי המלים: "התאמת שיעור הפרמיה" יבוא: "והשיטה לפיזור הסיכונים בין סוגי הרכב השונים".
 2. אחרי המלים: "בהתייעצות עם שר המשפטים" יבוא: "ושר התחבורה".

מינוי חבר למועצה להשכלה גבוהה

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם , להמליץ בפני בשיא המדינה למנות את פרופסור בתן רוטנשטרייך להיות חבר המועצה להשכלה גבוהה.

ד ב ר י ה ס ב ר

בעקבות החלטת הממשלה מס. 18 מיום ז' בתשרי תשל"ב (26 בספטמבר 1971) מינה בשיא המדינה ביום י"ט בתשרי תשל"ב (8 באוקטובר 1971) את המועצה הרביעית להשכלה גבוהה.

סעיף 4 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958, קובע: "מספר חברי המועצה ייקבע מתקופה לתקופה על ידי הממשלה על פי המלצת שר החינוך והתרבות ובלבד שהמספר לא יפחת מתשעה עשר ולא יעלה על עשרים וחמישה ושר החינוך והתרבות ביניהם".

בעקבות המלצת שר החינוך והתרבות מונתה מועצה בת 24 חברים והמקום ה-25 נשמר פתוח עד חמישי יו"ר ועדת ההקצבות לאוניברסיטאות אשר חייב להמנות עם חברי המועצה להשכלה גבוהה.

לאחר התייעצות עם המוסדות המוכרים להשכלה גבוהה בהתאם לסעיף 4א' לחוק המועצה להשכלה גבוהה הבני ממליץ על מינויו של פרופסור בתן רוטנשטרייך, שהתמנה ליו"ר ועדת ההקצבות לאוניברסיטאות, כחבר המועצה להשכלה גבוהה.

פרופסור רוטנשטרייך הינו פרופסור מזהמגין באוניברסיטה העברית ושימש בה במשך שנים כרקטור.

לפי סעיף 5 לחוק המועצה להשכלה גבוהה יכהן פרופסור רוטנשטרייך עד תום תקופת כהונתה של המועצה הנוכחית שמונתה על ידי בשיא המדינה בי"ט בתשרי תשל"ב (8.10.71) לתקופה של חמש שנים.

מוגש ע"י סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות

ד' בתמוז תשל"ג
4 ביולי 1973

מינוי חבר למועצה להשכלה גבוהה

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ס , להמליץ בפני נשיא המדינה למנות את פרופסור נתן רוטנשטרייך להיות חבר המועצה להשכלה גבוהה.

ד ב ר ר ה ס ב ר

בעקבות החלטת הממשלה מס. 18 מיום ז' בתשרי תשל"ב (26 בספטמבר 1971) מינה נשיא המדינה ביום י"ט בתשרי תשל"ב (8 באוקטובר 1971) את המועצה הרביעית להשכלה גבוהה.

סעיף 4 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958, קובע: "מספר חברי המועצה ייקבע מתקופה לתקופה על ידי הממשלה על פי המלצת שר החינוך והתרבות ובלבד שהמספר לא יפחת מחשעה עשר ולא יעלה על עשרים וחמישה ושר החינוך והתרבות ביניהם".

בעקבות המלצת שר החינוך והתרבות מונתה מועצה בת 24 חברים והמקום ה-25 נשמר פתוח עד חמיצוי יו"ר ועדת ההקצבות לאוניברסיטאות אשר חייב להמנות עם חברי המועצה להשכלה גבוהה.

לאחר התייעצות עם המוסדות המוכרים להשכלה גבוהה בהתאם לסעיף 4א' לחוק המועצה להשכלה גבוהה הנבי ממליץ על מיצוי של פרופסור נתן רוטנשטרייך, שהתמנה ליו"ר ועדת ההקצבות לאוניברסיטאות, כחבר המועצה להשכלה גבוהה.

פרופסור רוטנשטרייך הינו פרופסור מן המצין באוניברסיטה העברית ושימש בה במשך שנים כרקטור.

לפי סעיף 5 לחוק המועצה להשכלה גבוהה יכהן פרופסור רוטנשטרייך עד תום תקופת כהונתה של המועצה הנוכחית שמונתה על ידי נשיא המדינה בי"ט בתשרי תשל"ב (8.10.71) לתקופה של חמש שנים.

מוגש ע"י סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות

ד' בתמוז תשל"ג
4 ביולי 1973

אשרור אמנה בין מדינת ישראל לבין ממלכת בלגיה בדבר
ביטוח סוציאלי

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י מ :

א. לאשרר את האמנה בין מדינת ישראל לבין ממלכת בלגיה
בדבר ביטוח סוציאלי, המצורפת בזה. ...

ב. ליפוט את כוחו של שר החוץ לבצע החלטה זו.

דברי הסבר מצורפים בזה. ...

מוגש ע"י שר העבודה

נספח 502

ד' בתמוז תשל"ג
4 ביולי 1973

דברי הסבר לאמנה
בדבר ביטוח סוציאלי

ב י ן
מדינת ישראל

ל ב י ן
ממלכת בלגיה

א. אלה הם העקרונות המנחים את האמנה המוצעת:

1. עובדים שכירים, אזרחי בלגיה או אזרחי ישראל, המחליפים מקום מגוריהם מבלגיה לישראל ובכוון הפוך, יהנו מהזכויות המוקנות לפי תחיקות הביטוח הסוציאלי שבשתי הארצות בענף זקנה ושאיזים ובענף נפגעי עבודה (היינו: תאונות עבודה ומחלות מקצוע).
 2. האמנה אינה מכסה עובדים זמניים שהעסקתם בארץ השניה אינה נמשכת מעבר ל-12 חדשים (זולת במקרים חריגים בהם ניתן להאריך תקופה זו לעוד 12 חדשים) והם יסארו כפופים לתחיקות שבבטוח סוציאלי שבמקום עבודתם הקבוע.
 3. במקרה של מחלת מקצוע - יוענקו הגימלאות לפי אמנה זו רק אם על-פי התחיקה של הארץ שבה הועסק האדם לאחרונה עלולה היתה עבודתו לגרום למחלת מקצוע מאותו סוג.
 4. לשם הערכת דרגת נכות לצמיתות - הנובעת מתאונות עבודה או ממחלת מקצוע לפי כל אחת מהתחיקות הסוציאליות שבשתי הארצות - יובאו בחשבון אף תאונות עבודה או מחלות מקצוע שארעו מקודם באחת מארצות אלו.
 5. הרשויות המינהליות של כל אחת משתי הארצות ידאגו לבצוע האמנה וההסדרים המינהליים לדרכי הבצוע יקבעו במיסרין בין רשויות אלו.
 6. המוסדות המבצעים בכל אחת משתי הארצות יפועו את הגימלאות במטבע ארצם ויקבעו הסדרים מינהליים בין המדינות לשיפוי חשלומים אלה.
 7. האמנה היא לתקופה בלתי מוגבלת אלא אם יודיע צד לאמנה על הסתלקותו מהאמנה ששה חדשים לפני תום כל שנה אזרחית, אולם גם במקרה הסתלקות כאמור תחול האמנה לגבי אלה שרכשו כבר זכויות לפיה.
- ב. אסרור האמנה אינו מחייב מעטה חקיקה ראשי והוראות האמנה ימצאו ביטוי בחקנות מכוח סעיף 190 לחוק הבטוח הלאומי.
- ג. אין האמנה כרוכה בנטל כספי כלשהו על מדינת ישראל.
- ד. בשים לב לכך שקוימו כבר מגעים בין שגרירות ישראל בבריסל לבין ממשלת בלגיה ובהסדר שהושג בין הצדדים סוכס שהאמנה תהיה בת-תוקף החל מ-1 למאי 1973 - מוצע איפוא שאסרור האמנה ייעשה תוך מחן תוקף למפרע מיום 1.5.1973.
- ה. עו"ד גלס - הממונה על החקיקה במסרד המשפטים סמך ידו על נוסח האמנה.

א מ נ ה

בדבר ביטוח סוציאלי

ב י ן

מדינת ישראל ובין ממלכת בלגיה

ממשלת מדינת ישראל
וממשלת ממלכת בלגיה,

בהיותן חדורות רצון להבטיח את ההבאה מתחיקות מסוימות לעבין ביטוח
סוציאלי, העומדות בתוקפן בשתי הארצות בעלות האמנה, לבני אדם שלגביהם
חלות, או הלו, תחיקות אלה, החליטו לכרות אמנה והסכימו על ההוראות
דלקמן:

שער ראשון
הוראות כלליות

סעיף 1

עובדים אזרחי בלגיה או אזרחי ישראל, שכירים או כעין שכירים על-פי
תחיקות הביטוח הסוציאלי המפורטות בסעיף 2 לאמנה זו, כפופים לתחיקות
האמורות החלות בישראל או בבלגיה, לפי המתאים, ובהנים מהן, הם וזכאיהם,
באותם התנאים כאזרחיה של כל אחת ממדינות אלו.

סעיף 2

סעיף קטן 1.

אמנה זו חלה על תחיקות הביטוח הסוציאלי שלקמן:

1. בבלגיה:

- (א) התחיקה לעבין קיצבת זיקנה וקיצבת שאירים של עובדים שכירים;
- (ב) התחיקה לעבין תאונות עבודה, לרבות התחיקה הנוגעת לימאים;
- (ג) התחיקה לעבין מחלות מקצוע.

2. בישראל:

הוק הביטוח הלאומי לעבין קיצבת זיקנה וקיצבת שאירים של עובדים
שכירים או כעין שכירים, ולעבין תאונות עבודה.

סעיף קטן 2.

אמנה זו חלה גם על כל חוק או תקנה שיסבנו או ישלימו את התחיקות המפורטות בסעיף קטן 1 לסעיף זה.

ואולם היא לא תחול על חוקים או תקנות שירחיבו את ההסדרים הקיימים על סוגים חדשים של נהגים, אלא אם כן לא הובעה ביחס לכך התנגדותה של הממשלה המשנה את תחיקתה, שתובא לידיעת ממשלתה של הארץ האחרת תוך תקופה של שלושה חדשים מתאריך פרסומם הרשמי של חוקים או תקנות אלה.

סעיף 3

הוראות אמנה זו אינן חלות:

- על בעלי התפקיד הדיפלומטיים והקונסולריים הסדירים, לרבות תפקידים השייכים לסגל הנציגויות;
- על עובדים שאינם עובדים שכירים או כעין שכירים.

סעיף 4

סעיף קטן 1.

עובדים שכירים או כעין שכירים על פי התחיקות החלות בכל אחת משתי הארצות בעלות האמנה, המועסקים באחת מן הארצות האלה, כפופים לתחיקות שבתוקף במקום עבודתם.

סעיף קטן 2.

העיקרון שצויין בסעיף קטן 1 לסעיף זה כולל את היוצאים מן הכלל שלקמן:
(א) עובדים שכירים או כעין שכירים, המועסקים בארץ שאינה ארץ מגוריהם הקבועה על ידי מפעל אשר לו מקום עסק בארץ מגורים זו, שבו תלויים המעובדים כרגיל, בשארים כפופים לתחיקות שבתוקף בארץ בה נמצא מקום עבודתם הרגיל, כל עוד העסקתם בשטח הארץ השניה אינה נמשכת מעבר לתקופה של שנים-עשר חדשים. במקרה שהעסקתם נמשכת, מסיבות בלתי צפויות מראש, מעבר לתקופה שבקבעה מלכתחילה, ועוברת על שנים-עשר חדשים, ניתן יהא להוסיף ולהחיל באופן יוצא מן הכלל, לתקופה של שנים-עשר חדשים לכל היותר, את תחולת התחיקות שבתוקף בארץ בה נמצא מקום העבודה הרגיל, בהסכמת הרשויות המוסמכות של הארץ בה נמצא מקום העבודה הזמני;

- (ב) עובדים שכירים או כעין שכירים במפעלי תובלה ציבוריים או פרטיים של אחת הארצות בעלות האמנה המועסקים בארץ האחרת, בין באופן קבוע, בין באורח של ארעי, ובין בסגל הבייד, יהיו כפופים באורח ייחודי להוראות שבתוקף בארץ שבה נמצא מקום מושבו של המפעל; ואולם, במקרה שהמפעל מחזיק בשטחה של הארץ בעלת האמנה, שאיננה הארץ שבה מקום מושבו, סניף או בציגות קבועה, יהיו העובדים המועסקים בהם כפופים לתחיקת הארץ בעלת האמנה שבשטחה נמצאים הסניף או הציגות הקבועה;
- (ג) עובדים שכירים או כעין שכירים בשירות מינהל רשמי, ששוגרו על ידי אחת הארצות בעלות האמנה, ועל חשבונה, בשארדים כפופים לתחיקה שבתוקף בארץ ממנה שוגרו.

סעיף קטן 3.

הרשויות המינהליות המוסמכות של הארצות בעלות האמנה יוכלו לקבוע, בהסכמה הדדית, חריגים לכללים שהובעו בסעיף קטן 1 לסעיף זה. הן גם יוכלו להסכים ביניהן שהחריגים שנקבעו בסעיף קטן 2 לא יחולו במקרים מיוחדים מסוימים.

סעיף 5

הוראות סעיף קטן 1 לסעיף 4 יחולו על עובדים שכירים או כעין שכירים, בעלי אזרחות כלשהי, המועסקים בנציגויות הדיפלומטיות או הקונסולריות, הבלגיות או הישראליות, או שעובדים בשירותם האישי של בעלי תפקיד באותן נציגויות.

אולם עובדים שכירים או כעין שכירים אלה, אם הם אזרחים של הארץ המיוצגת על ידי הנציגות הדיפלומטית או הקונסולרית, יכולים לבחור בהחלת התחיקה של ארץ מוצאם. זכות בחירה זו לא ניתנת להשתמש בה אלא פעם אחת ותוך פרק זמן שיש לקובעו בהסדר מינהלי.

סעיף 6

מקום שתחיקתה של אחת הארצות בעלות האמנה קבעה הפחתה, ביטול או התלייה לגבי גימלה, במקרה של צירוף אותה גימלה לגימלה אחרת של ביטוח סוציאלי, או לשכר, ייזקפו הגימלה המוקנית מכוחה של התחיקה בארץ בעלת האמנה האחרת, או שכר המתקבל בשטח ארצה של בעלת האמנה האחרת, לחובתו של הנתנה מהגימלה.

שער שני
הוראות מיוחדות

פרק 1
קצבאות זיקבה וקצבאות שאירים (גימלאות)

סעיף 7

אם תחיקתה של אחת הארצות בעלות האמנה מתנה בתנאי מגורים את תשלום קצבאות הזיקבה וקצבאות השאירים, לא יהוו תנאים אלה מכשול לאזרחים בלגיים או ישראלים, כל עוד הם מתגוררים באחת משתי הארצות בעלות האמנה.

סעיף 8

הגשת בקשה לגימלאות לאחד המוסדות שבו היה המעובין מבוטח, תיראה כבת תוקף על ידי המוסדות המוסמכים האחרים.

פרק 2
גימלאות למקרה של תאובת עבודה או של מחלת מקצוע

סעיף 9

אם תחיקתה של אחת הארצות בעלות האמנה מתנה בתנאי מגורים את תשלום הגימלאות המגיעות במקרה של תאובת עבודה או של מחלת מקצוע, לא יהוו תנאי המגורים האמורים מכשול לאזרחים בלגיים או ישראלים, כל עוד הם מתגוררים באחת משתי הארצות בעלות האמנה.

סעיף 10

הגימלאות הקבועות בתחיקה הבלגית, שהעבדתן מותנית בתנאי של בזקקות, לא ישולמו אלא לנהנים הגרים בבלגיה.

סעיף 11

כל תאונת עבודה או מחלת מקצוע שקרו לעובד בלגי בישראל או לעובד ישראלי בבלגיה ואשר גרמו, או עשויות לגרום, למות או לבכות לצמיתות, שלמה או חלקית, יש להודיע עליהן, באמצעות המעביד או המוסדות המוסמכים, לרשויות הקונסולריות המקומיות של הארץ שהפגעה היה קשור אתן.

סעיף 12

לא יועבדו הגימלאות, במקרה של מחלת מקצוע שעשויים לפצות עליה בהתאם לתחיקתן של שתי הארצות בעלות האמנה, אלא על פי תחיקת הארץ שבשטחה עסק המעובד לאחרונה בעבודה העלולה לגרום מחלת מקצוע מסוג זה, ובכפוף לכך שהמעובד ימלא אחר התנאים הקבועים בתחיקה זו, בהתחשב, במקרה המתאים, בהוראות סעיף 14 דלהלן.

סעיף 13

אם תחיקתה של ארץ בעלת האמנה מתנה את הענקתן של גימלאות בעד מחלת מקצוע בכך שפעילות העלולה לגרום לאותה מחלה בוצעה משך תקופה שנקבעה, יתחשבו בתקופות שבהן ביצע העובד פעילות בעלת אופי זהה בארץ האחרת לצורך קביעת הזכות לגימלאות.

סעיף 14

סעיף קטן 1.

כדי להעריך את דרגת הבכות לצמיתות, הנובעת מתאונת עבודה או ממחלת מקצוע, לפי התחיקה הישראלית או התחיקה הבלגית, יובאו בחשבון תאונות העבודה או מחלות המקצוע שאירעו קודם לכן, על-פי תחיקתה של הארץ האחרת, כאילו אירעו על פי תחיקתה של הארץ הראשונה.

סעיף קטן 2.

במקרה של החמרת מחלת מקצוע, מקום שהעובד הנהנה, או העובד שנהנה, מפיו בי בעד מחלת מקצוע על פי תחיקת הארצות בעלות האמנה, תרבע לעצמו בעד מחלת מקצוע מאוחר טוב זכויות לגימלאות על פי תחיקת הארץ האחרת, יחולו הכללים שלקמן:

- (א) אם העובד לא ביצע בטטחה של ארץ אחרונה זו עבודה העלולה לגרום למחלת המקצוע, או להחמירה, יישאר מוסד הארץ הראשונה שבו קשור העובד חייב בתשלום הגימלאות על פי תחיקתו, בהתחשב בהחמרה;
- (ב) אם ביצע העובד בטטחה של ארץ אחרונה זו עבודה כאמור, יישאר מוסד הארץ הראשונה, שבו קשור העובד, חייב בתשלום הגימלאות על פי תחיקתו, מבלי להביא בחשבון את ההחמרה; מוסד הארץ האחרת, שבו קשור העובד, יעניק לעובד את התוספת, שסכומה נקבע על פי תחיקת אותה ארץ שביה, והתואם את הגדלת שיעור דרגת הנכות.

סעיף קטן 3.

כאשר המעובד מתגורר בטטחה של ארץ בעלת האמנה שאיננה זו שבה לקה העובד במחלת המקצוע, ניתן להגיש את בקשת הגימלאות למוסד המוסמך בארץ שבה מקום מגוריו של המעובד. במקרה זה יש לערוך את הבקשה במתכונת רכתבאים הנתבעים על ידי תחיקת הארץ שבה לקה המעובד במחלת המקצוע.

שער שלישי

עזרה מינהלית הודית

סעיף 15

סעיף קטן 1.

הרשויות המינהליות, וכן מוסדות הביטוח או מוסדות הביטוח הסוציאלי, של שתי הארצות בעלות האמנה יסייעו אלו לאלו באותה מידה כאילו היה מדובר בהחלתם של הסדרים שלהם עצמם.

הסדר מינהלי יקבע את הרשויות והמוסדות של כל אחת משתי הארצות בעלות האמנה שיהיו מורשים לבוא בחלופי מכתבים ביניהם באורה ישיר לענין זה, וכן כדי לדבר, במקרה של צורך, את בקשותיהם של המעובדים ואת תשלום הגימלאות.

סעיף קטן 2.

רשויות ומוסדות אלה יוכלו להיזקק למטרה זו, כאפשרות נוספת, להתערבותן של הרשויות הדיפלומטיות והקונסולריות של הארץ האחרת.

סעיף קטן 3.

רשויותיה הדיפלומטיות והקונסולריות של אחת משתי הארצות רשאיות להתערב במישרין אצל הרשויות המינהליות של הארץ האחרת, כדי לאסוף את כל הידיעות הדרושות לשם הגבה על עניניהם של אזרחיהן.

סעיף 16

סעיף קטן 1.

הזכות ליהנות מפטור לגבי היטלי רישום, אגרות, בולים ומסים קונסולריים, שנקבעו בתהיקה של אחת מהארצות בעלות האמנה בקשר למסמכים שיש להמציאם לרשויות, למוסדות או לערכאות של ארץ זו, תחול גם על מסמכים מסוג זה שיש להמציאם לצורך החלתה של אמנה זו לרשויות, למוסדות או לערכאות של הארץ האחרת.

סעיף קטן 2.

לשם החלתו של סעיף זה, וכן להחלתם של הסעיפים 17 ו-18, מציין המונח "ערכאה", לגבי שתי הארצות בעלות האמנה: ערכאות מינהליות מוסמכות לעבין ביטוח סוציאלי.

סעיף קטן 3.

תעודות או מסמכים שיש להמציאם לצורך ביצוע אמנה זו פטורים מאימות על ידי הרשויות הדיפלומטיות והקונסולריות.

סעיף 17

הודעות שישלחו לשם החלתה של אמנה זו על ידי בהני האמנה, או על ידי הרשויות, המוסדות או הערכאות, אל הרשויות, המוסדות או הערכאות של הארץ האחרת, ייערכו באחת מן השפות הרשמיות של שתי הארצות.

סעיף 18

הבקשות והפניות שיש להגישן תוך תקופה קבועה לרשות, מוסד או ערכאה, של אחת מהארצות בעלות האמנה, המוסמכים לקבל את הבקשות או הפניות לענין ביטוח סוציאלי, יראו אותן כאילו נתקבלו אם יוגשו תוך אותה תקופה לרשות, מוסד או ערכאה מקבילים של הארץ האחרת. במקרה כזה יהיה על הרשות, המוסד או הערכאה האחרונים להעביר ללא דיחוי בקשות אלו או פניות אלו.

סעיף 19

סעיף קטן 1.

הרשויות המינהליות המוסמכות של הארצות בעלות האמנה יקבעו, בהסכמה הדדית, את האמצעים הנחוצים לשם ביצועה והחלתה של אמנה זו.

אותן רשויות מינהליות יודיעו האחת לרעותה, במועד הנכון, על השינויים שחלו בתחיקה או בתקנות של ארצותיהן לענין ההסדרים המפורטים בסעיף 2.

סעיף קטן 2.

הרשויות המינהליות המוסמכות של כל אחת מהארצות בעלות האמנה יודיעו האחת לרעותה על הסידורים האחרים שבנקטו לשם ביצועה של אמנה זו בתוך תחומי ארצותיהן.

סעיף 20

בכל אחת מהמדינות בעלות האמנה יראו ברשויות מינהליות מוסמכות לענין אמנה זו:

בבלגיה - את המיניסטר לביטוח סוציאלי

בישראל - את המוסד לביטוח לאומי.

שער רביעי
הוראות שונות

סעיף 21

סעיף קטן 1.

המוסדות החייבים בתשלום גימלאות על פי אמנה זו יפרעו אותן כחוק במטבע ארצם. במקרה שייקבעו בארץ זו או אחרת משתי הארצות בעלות האמנה אמצעי הגבלה ופיקוח לענין מטבע חוץ, ייבטלו מיד סידורים, בהסכמה בין שתי הממשלות, כדי להבטיח, בהתאם להוראות אמנה זו, את העברת הסכומים המגיעים משני הצדדים.

סעיף קטן 2.

המוסד החייב במלוג או בקצבאות, ששיעורם החדשי פחות מסכום שיש לקובעו בחילופי מכתבים בין הרשויות המינהליות המוסמכות של שתי הארצות בעלות האמנה, יכול לשם את המלוג או את הקצבאות אחת לשלושה חדשים, אחת לחצי שנה או אחת לשנה.

הוא גם יכול להמיר את המלוג או הקצבאות ששיעורם החדשי פחות מסכום שנקבע בחילופי מכתבים, כאמור בפסקה הקודמת, בתשלום סכום המשקף את ערכם המהוון.

סעיף 22

העברת הגימלאות המגיעות על פי תחיקות הביטוח הסוציאלי, לבהבים המתגוררים באחת הארצות בעלות האמנה, תבוצע בהתאם לדרכים שיוגדרו בהסדר מינהלי אשר ייערך בין הרשויות המינהליות המוסמכות של הארצות בעלות האמנה.

סעיף 23

כל פורמליות שיכלה להיקבע בהוראות חוקיות או מינהליות של אחת מהמדינות בעלות האמנה לצורך מתן גימלאות המשתלמות על ידי מוסדות הביטוח הסוציאלי מחוץ לשטח ארצה, תחול, באותם התנאים כפי שהן חלות על אזרחיהן, על בני אדם הזכאים ליהנות מגימלאות אלו על פי אמנה זו.

סעיף 24

הקטיים המתייחסים לפרושה ולהחלתה של אמנה זו ייושבו, בהסכמה הדדית, על ידי הרשויות המינהליות המוסמכות של הארצות בעלות האמנה.

סעיף 25

אמנה זו תיכנס לתוקפה ביום הראשון לחודש שלאחר התאריך שבו הודיעו שתי הארצות בעלות האמנה, האחת לרעותה, כי הושלמו הנוהלים התחיקתיים הדרושים.

סעיף 26

סעיף קטן 1.

מצבם של עובדים שכירים או כעין שכירים לשעבר, וכן של זכאיהם, ייבדק מחדש לגבי זכויותיהם לקיצבת זיקנה או קיצבת שאירים:

1. אם תשלום הקיצבה הותלה מטעמי אזהרותם או מקום מגוריהם;
2. אם הקיצבה לא הועבקה מטעמי אזהרותם או מקום מגוריהם;
3. אם תוצאת החלטה של האמנה יש בה כדי להעניק להם קיצבה העולה על הגימלאות שמהן הם נהנים מכבר, או שמהן יכולים היו הם להנות אילו הגישו בקשה לכך.

סעיף קטן 2.

הבדיקה מחדש תיערך לפי בקשת המעוניינים. היא תוגש באמצעות המוסדות המוסמכים של שתי הארצות בעלות האמנה.

בקשות אלו יופעלו ביום הראשון לחודש שלאחר החודש שבו הוגשו.

אולם אם בקשות אלו הוגשו תוך התקופה של שתי שנים החל מתאריך כניסת אמנה זו לתוקפה, הם יופעלו החל מתאריך זה.

סעיף קטן 1.

אמנה זו בערכת לזמן בלתי מוגדר. כל אחת מהארצות בעלות האמנה רשאית להסתלק הימנה. יש להודיע על ההסתלקות, לכל המאוחר, ששה חדשים לפני תוך כל שנה אזרחית בידונה. האמנה תחדל אז להיות בת-תוקף בסיומה של אותה שנה.

סעיף קטן 2.

במקרה של הסתלקות ימשיכו הוראות אמנה זו לחול על הזכויות שבדכשו, למרות ההוראות המגבילות שהשלטונות המעובינים יוכלו לקבוע למקרי שהותו של הנהנה בחוץ לארץ.

סעיף קטן 3.

בכל הנוגע לזכויות הנמצאות בתהליך של רכישה, והקשורות בתקופות ביטוח שהושלמו לפני התאריך שבו חדלה האמנה להיות בתוקפה, ימשיכו הוראות אמנה זו לעמוד בתוקפן בתנאים שיוגדרו בהסכמה הדדית על ידי הארצות בעלות האמנה.

נעשה בבריסל ביום 2' תמוז 5731 שהוא 5 יולי 1971 בשני עותקים בשפות העברית, ההלנדית והצרפתית ודין המקור לשלושה הנוסחים במידה שווה, אולם נפלו חילוקי דעות בין שתי הממשלות בדבר פירושה או החלתה של האמנה, יקבע הנוסח הצרפתי.

FAIT à Bruxelles, le 5 juillet 1971 correspondant au 12 TAMMOUZ 5731, en double exemplaire en langues française, néerlandaise et hébraïque, les trois textes faisant également foi. Cependant, en cas de contestation entre les deux Gouvernements concernant l'interprétation ou l'application de la Convention, le texte français sera décisif.

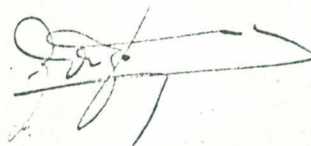
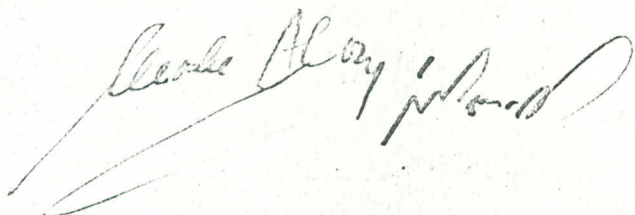
GEDAAN te Brussel op 5 juli 1971 overeenstemmend met de 12 TAMMOUZ 5731, in tweevoud, in de Nederlandse, de Franse en de Hebreeuwse taal, de drie teksten zijnde gelijkelijk authentiek. Nochtans in geval van betwisting tussen de twee Regeringen betreffende de interpretatie of de toepassing van deze Overeenkomst zal de Franse tekst beslissend zijn.

בשם ממשלת מדינת ישראל:

בשם ממשלת ממלכת בלגיה:

POUR LE GOUVERNEMENT
DE L'ETAT D'ISRAËL :
VOOR DE REGERING
VAN DE STAAT ISRAËL :

POUR LE GOUVERNEMENT
DU ROYAUME DE BELGIQUE :
VOOR DE REGERING
VAN HET KONINKRIJK BELGIË :

אשרור אמנה בין מדינת ישראל לבין ממלכת בלגיה בדבר
ביטוח סוציאלי

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י מ :

א. לאשרר את האמנה בין מדינת ישראל לבין ממלכת בלגיה
בדבר ביטוח סוציאלי, המצורפת בזה. ...

ב. ליפות את כוחו של שר החוץ לבצע החלטה זו.

דברי הסבר מצורפים בזה. ...

מוגש ע"י שר העבודה

בספח 502

ד' בתמוז תשל"ג
4 ביולי 1973

דברי הסבר לאמנה
בדבר ביטוח סוציאלי

ב י ן
מדינת ישראל

ל ב י ן
ממלכת בלגיה

א. אלה הם העקרונות המנחים את האמנה המוצעת:

1. עובדים שכירים, אזרחי בלגיה או אזרחי ישראל, המחליפים מקום מגוריהם מבלגיה לישראל ובכוון הפוך, יהנו מהזכויות המוקנות לפי חתיקות הביטוח הסוציאלי שבשתי הארצות בענף זקנה ושאיירים ובענף נפגעי עבודה (היינו: תאונות עבודה ומחלות מקצוע).
 2. האמנה אינה מכסה עובדים זמניים שהעסקתם בארץ השניה אינה נמשכת מעבר ל-12 חדשים (זולת במקרים חריגים בהם ניתן להאריך תקופה זו לעוד 12 חדשים) והם יסארו כפופים לתחיקות שבבטוח סוציאלי שבמקום עבודתם הקבוע.
 3. במקרה של מחלת מקצוע - יוענקו הגימלאות לפי אמנה זו רק אם על-פי התחיקה של הארץ שבה הועסק האדם לאחרונה עלולה היתה עבודתו לגרום למחלת מקצוע מאותו סוג.
 4. לשם הערכת דרגת נכות לצמיחות - הנובעת מתאונת עבודה או ממחלת מקצוע לפי כל אחת מהתחיקות הסוציאליות שבשתי הארצות - יובאו בחשבון אף תאונות עבודה או מחלות מקצוע שארעו מקודם באחת מארצות אלו.
 5. הרשויות המינהליות של כל אחת משתי הארצות ידאגו לבצוע האמנה וההסדרים המינהליים לדרכי הבצוע יקבעו במיסרין בין רשויות אלו.
 6. המוסדות המבצעים בכל אחת משתי הארצות יפועו את הגימלאות במטבע ארצם ויקבעו הסדרים מינהליים בין המדינות לשיפוי השלומים אלה.
 7. האמנה היא לתקופה בלתי מוגבלת אלא אם יודיע צד לאמנה על הסתלקותו מהאמנה ששה חדשים לפני תום כל שנה אזרחית, אולם גם במקרה הסתלקות כאמור תחול האמנה לגבי אלה שרכשו כבר זכויות לפיה.
- ב. אטרור האמנה אינו מחייב מעטה חקיקה ראשי והוראות האמנה ימצאו ביטוי בתקנות מכוח סעיף 190 לחוק הבטוח הלאומי.
- ג. אין האמנה כרוכה בנטל כספי כלשהו על מדינת ישראל.
- ד. בשים לב לכך שקוימו כבר מגעים בין שגרירות ישראל בבריסל לבין ממשלת בלגיה ובהסדר שהושג בין הצדדים סוכם שהאמנה תהיה בת-תוקף החל מ-1 למאי 1973 - מוצע איפוא שאטרור האמנה ייעשה תוך מתן תוקף למפרע מיום 1.5.1973.
- ה. עו"ד גלס - הממונה על החקיקה במשרד המשפטים סמך ידו על נוסח האמנה.

SECRET

CONFIDENTIAL

SECRET

1. The following information is being furnished to you for your information:

(a) The following information is being furnished to you for your information:

(b) The following information is being furnished to you for your information:

(c) The following information is being furnished to you for your information:

(d) The following information is being furnished to you for your information:

(e) The following information is being furnished to you for your information:

(f) The following information is being furnished to you for your information:

(g) The following information is being furnished to you for your information:

(h) The following information is being furnished to you for your information:

(i) The following information is being furnished to you for your information:

(j) The following information is being furnished to you for your information:

(k) The following information is being furnished to you for your information:

א מ נ ה

בדבר ביטוח סוציאלי

ב י ן

מדינת ישראל ובין ממלכת בלגיה

ממשלת מדינת ישראל
וממשלת ממלכת בלגיה,

בהיותן הדורות רצון להבטיח את ההנאה מתחיקות מסוימות לעבין ביטוח
סוציאלי, העומדות בתוקפן בשתי הארצות בעלות האמנה, לבני אדם שלגביהם
חלות, או חלו, תחיקות אלה, החליטו לכרות אמנה והסכימו על ההוראות
דלקמן:

שער ראשון
הוראות כלליות

סעיף 1

עובדים אזרחי בלגיה או אזרחי ישראל, שכירים או כעין שכירים על-פי
תחיקות הביטוח הסוציאלי המפורטות בסעיף 2 לאמנה זו, כפופים לתחיקות
האמורות החלות בישראל או בבלגיה, לפי המתאים, ובהנים מהן, הם וזכאיהם,
באותם התנאים כאזרחיה של כל אחת ממדיבות אלו.

סעיף 2

סעיף קטן 1.

אמנה זו חלה על תחיקות הביטוח הסוציאלי שלקמן:

1. בבלגיה:

- (א) התחיקה לעבין קיצבת זיקנה וקיצבת שאירים של עובדים שכירים;
- (ב) התחיקה לעבין תאונות עבודה, לרבות התחיקה הנוגעת לימאים;
- (ג) התחיקה לעבין מחלות מקצוע.

2. בישראל:

הוק הביטוח הלאומי לעבין קיצבת זיקנה וקיצבת שאירים של עובדים
שכירים או כעין שכירים, ולעבין תאונות עבודה.

סעיף קטן 2.

אמנה זו הלה גם על כל חוק או תקנה שישר או ישרימו את התחיקות המפורטות בסעיף קטן 1 לסעיף זה.

ואולם היא לא תחול על חוקים או תקנות שירחיבו את ההסדרים הקיימים על סוגים חדשים של בהנים, אלא אם כן לא הובעה ביחס לכך התנגדותה של הממשלה המשנה את תחיקתה, שתובא לידיעת ממשלתה של הארץ האחרת תוך תקופה של שלושה חדשים מתאריך פרסומם הרשמי של חוקים או תקנות אלה.

סעיף 3

הוראות אמנה זו אינן חלות:

- על בעלי התפקיד הדיפלומטיים והקונסולריים הסדירים, לרבות תפקידים השייכים לסגל הבציגויות;
- על עובדים שאינם עובדים שכירים או כעין שכירים.

סעיף 4

סעיף קטן 1.

עובדים שכירים או כעין שכירים על פי התחיקות החלות בכל אחת משתי הארצות בעלות האמנה, המועסקים באחת מן הארצות האלה, כפופים לתחיקות שבתוקף במקום עבודתם.

סעיף קטן 2.

העיקרון שצויין בסעיף קטן 1 לסעיף זה כולל את היוצאים מן הכלל שלקמן:
(א) עובדים שכירים או כעין שכירים, המועסקים בארץ שאינה ארץ מגוריהם הקבועה על ידי מפעל אשר לו מקום עסק בארץ מגורים זו, שבו תלויים המעובדים כרגיל, בשארים כפופים לתחיקות שבתוקף בארץ בה נמצא מקום עבודתם הרגיל, כל עוד העסקתם בשטח הארץ השניה אינה במשכת מעבר לתקופה של שנים-עשר חדשים. במקרה שהעסקתם במשכת, מסיבות בלתי צפויות מראש, מעבר לתקופה שבקבעה מלכתחילה, ועוברת על שנים-עשר חדשים, ניתן יהא להוסיף ולהחיל באופן יוצא מן הכלל, לתקופה של שנים-עשר חדשים לכל היותר, את תחולת התחיקות שבתוקף בארץ בה נמצא מקום העבודה הרגיל, בהסכמת הרשויות המוסמכות של הארץ בה נמצא מקום העבודה הזמני;

- (ב) עובדים שכירים או כעין שכירים במפעלי תובלה ציבוריים או פרטיים של אחת הארצות בעלות האמנה המועסקים בארץ האחרת, בין באופן קבוע, בין באורח של ארעי, ובין בסגל הנייד, יהיו כפופים באורח ייחודי להוראות שבתוקף בארץ שבה נמצא מקום מושבו של המפעל; ואולם, במקרה שהמפעל מחזיק בשטח של הארץ בעלת האמנה, שאיננה הארץ שבה מקום מושבו, סניף או בציגות קבועה, יהיו העובדים המועסקים בהם כפופים לתחיקת הארץ בעלת האמנה שבשטחה נמצאים הסניף או הציגות הקבועה;
- (ג) עובדים שכירים או כעין שכירים בשירות מינהל רשמי, ששוגרו על ידי אחת הארצות בעלות האמנה, ועל חשבונה, בשארית כפופים לתחיקה שבתוקף בארץ ממנה שוגרו.

סעיף קטן 3.

הרשויות המינהליות המוסמכות של הארצות בעלות האמנה יוכלו לקבוע, בהסכמה הדדית, חריגים לכללים שהובעו בסעיף קטן 1 לסעיף זה. הן גם יוכלו להסכים ביניהן שהחריגים שנקבעו בסעיף קטן 2 לא יחולו במקרים מיוחדים מסוימים.

סעיף 5

הוראות סעיף קטן 1 לסעיף 4 יחולו על עובדים שכירים או כעין שכירים, בעלי אזרחות כלשהי, המועסקים בנציגויות הדיפלומטיות או הקונסולריות, הבלגיות או הישראליות, או שעובדים בשירותם האישי של בעלי תפקיד באותן בציגויות.

אולם עובדים שכירים או כעין שכירים אלה, אם הם אזרחים של הארץ המיוצגת על ידי הנציגות הדיפלומטית או הקונסולרית, יכולים לבחור בהחלת התחיקה של ארץ מוצאם. זכות בחירה זו לא ניתן להשתמש בה אלא פעם אחת ותוך פרק זמן שיש לקובעו בהסדר מינהלי.

סעיף 6

מקום שתחיקתה של אחת הארצות בעלות האמנה קבעה הפחתה, ביטול או תלוייה לגבי גימלה, במקרה של צירוף אותה גימלה לגימלה אחרת של ביטוח סוציאלי, או לשכר, ייזקפו הגימלה המוקנית מכוחה של התחיקה בארץ בעלת האמנה האחרת, או שכר המתקבל בשטח ארצה של בעלת האמנה האחרת, לחובתו של הבהנה מהגימלה.

שער שני
הוראות מיוחדות

פרק 1

קצבאות זיקנה וקצבאות שאירים (גימלאות)

סעיף 7

אם תהייתה של אחת הארצות בעלות האמנה מתנה בתנאי מגורים את תשלום קצבאות הזיקנה וקצבאות השאירים, לא יהיו תנאים אלה מכשול לאזרחים בלגיים או ישראלים, כל עוד הם מתגוררים באחת משתי הארצות בעלות האמנה.

סעיף 8

הגשת בקשה לגימלאות לאחד המוסדות שבו היה המעובין מבוטח, תיראה כבת תוקף על ידי המוסדות המוסמכים האחרים.

פרק 2

גימלאות למקרה של תאובת עבודה או של מחלת מקצוע

סעיף 9

אם תהייתה של אחת הארצות בעלות האמנה מתנה בתנאי מגורים את תשלום הגימלאות המגיעות במקרה של תאובת עבודה או של מחלת מקצוע, לא יהיו תנאי המגורים האמורים מכשול לאזרחים בלגיים או ישראלים, כל עוד הם מתגוררים באחת משתי הארצות בעלות האמנה.

סעיף 10

הגימלאות הקבועות בתחיקה הבלגית, שהענקתן מותנית בתנאי של בזקקות, לא ישולמו אלא לבהבים הגרים בבלגיה.

סעיף 11

כל תאונת עבודה או מחלת מקצוע שקרו לעובד בלגי בישראל או לעובד ישראלי בבלגיה ואשר גרמו, או עשויות לגרום, למות או לבכות לצמיתות, שלמה או חלקית, יש להודיע עליהן, באמצעות המעביד או המוסדות המוסמכים, לרשויות הקונסולריות המקומיות של הארץ שהנפגע היה קשור אתן.

סעיף 12

לא יוענקו הגימלאות, במקרה של מחלת מקצוע שעשויים לפצות עליה בהתאם לתחיקתן של שתי הארצות בעלות האמנה, אלא על פי תחיקת הארץ שבשטחה עסק המעובין לאחרונה בעבודה העלולה לגרום מחלת מקצוע מסוג זה, ובכפוף לכך שהמעובין ימלא אחר התנאים הקבועים בתחיקה זו, בהתחשב, במקרה המתאים, בהוראות סעיף 14 דלהלן.

סעיף 13

אם תחיקתה של ארץ בעלת האמנה מתנה את הענקתן של גימלאות בעד מחלת מקצוע בכך שפעילות העלולה לגרום לאותה מחלה בוצעה משך תקופה שנקבעה, יתחשבו בתקופות שבהן ביצע העובד פעילות בעלת אופי זהה בארץ האחרת לצורך קביעת הזכות לגימלאות.

סעיף 14

סעיף קטן 1.

כדי להעריך את דרגת הבכות לצמיתות, הנובעת מתאונת עבודה או ממחלת מקצוע, לפי התחיקה הישראלית או התחיקה הבלגית, יובאו בחשבון תאונות העבודה או מחלות המקצוע שאירעו קודם לכן, על-פי תחיקתה של הארץ האחרת, כאילו אירעו על פי תחיקתה של הארץ הראשונה.

סעיף קטן 2.

במקרה של החסרת מחלת מקצוע, מקום שהעובד הצהבה, או העובד שנהבה, מפיו במחלת מקצוע על פי התחיקה של אחת הארצות בעלות האמנה, תרבע לעצמו בעד מחלת מקצוע מאותו סוג זכויות לגימלאות על פי תחיקת הארץ האחרת, יהולו הכללים שלקמן:

- (א) אם העובד לא ביצע בטטחה של ארץ אחרונה זו עבודה העלולה לגרום למחלת המקצוע, או להחמירה, ייטא מוסד הארץ הראשונה שבו קסור העובד חייב בתשלום הגימלאות על פי תחיקתו, בהתחשב בהחמרה;
- (ב) אם ביצע העובד בטטחה של ארץ אחרונה זו עבודה כאמור, ייטא מוסד הארץ הראשונה, שבו קסור העובד, חייב בתשלום הגימלאות על פי תחיקתו, מבלי להביא בהשבון את ההחמרה; מוסד הארץ האחרת, שבו קסור העובד, יעביק לעובד את התוספת, שסכומה בקבע על פי החיקת אותה ארץ שניה, והתואם את הגדלת שיעור דרגת הבכות.

סעיף קטן 3.

כאשר המעובין מתגורר בטטחה של ארץ בעלת האמנה שאיננה זו שבה לקה העובד במחלת המקצוע, ניתן להגיש את בקשת הגימלאות למוסד המוסמך בארץ שבה מקום מגוריו של המעובין. במקרה זה יש לערוך את הבקשה במכתובות ובחנאים הנתבעים על ידי תחיקת הארץ שבה לקה המעובין במחלת המקצוע.

שער שלישי

עזרה מינהלית הודית

סעיף 15

סעיף קטן 1.

הרשויות המינהליות, וכן מוסדות הביטוח או מוסדות הביטוח הסוציאלי, של שתי הארצות בעלות האמנה יסייעו אלו לאלו באותה מידה כאילו היה מדובר בהחלתם של הסדרים שלהם עצמם.

הסדר מינהלי יקבע את הרשויות והמוסדות של כל אחת משתי הארצות בעלות האמנה שיהיו מורשים לבוא בחלופי מכתבים ביניהם באורח ישיר לעבין זה, וכן כדי לרכז, במקרה של צורך, את בקשותיהם של המעובים ואת תשלום הגימלאות.

סעיף קטן 2.

רשויות ומוסדות אלה יוכלו להיזקק למטרה זו, כאפשרות בוספת, להתערבותן של הרשויות הדיפלומטיות והקונסולריות של הארץ האחרת.

סעיף קטן 3.

רשויותיה הדיפלומטיות והקונסולריות של אחת משתי הארצות רשאיות להתערב במישרין אצל הרשויות המינהליות של הארץ האחרת, כדי לאסוף את כל הידיעות הדרושות לשם הגבה על עניניהם של אזרחיהן.

סעיף 16

סעיף קטן 1.

הזכות ליהבות מפטור לגבי היטלי רישום, אגרות, בולים ומסים קונסולריים, שנקבעו בתחיקה של אחת מהארצות בעלות האמנה בקשר למסמכים שיש להמציאם לרשויות, למוסדות או לערכאות של ארץ זו, תחול גם על מסמכים מסוג זה שיש להמציאם לצורך החלתה של אמנה זו לרשויות, למוסדות או לערכאות של הארץ האחרת.

סעיף קטן 2.

לשם החלתו של סעיף זה, וכן להחלתם של הסעיפים 17 ו-18, מציין המונח "ערכאה", לגבי שתי הארצות בעלות האמנה: ערכאות מינהליות מוסמכות לעבין ביטוח סוציאלי.

סעיף קטן 3.

תעודות או מסמכים שיש להמציאם לצורך ביצוע אמנה זו פטורים מאימות על ידי הרשויות הדיפלומטיות והקונסולריות.

סעיף 17

הודעות שישלחו לשם החלתה של אמנה זו על ידי בהני האמנה, או על ידי הרשויות, המוסדות או הערכאות, אל הרשויות, המוסדות או הערכאות של הארץ האחרת, ייערכו באחת מן השפות הרשמיות של שתי הארצות.

סעיף 18

הבקשות והפניות שיש להגישן תוך תקופה קבועה לרשות, מוסד או ערכאה, של אחת מהארצות בעלות האמנה, המוסמכים לקבל את הבקשות או הפניות לענין ביטוח סוציאלי, יראו אותן כאילו בתקבלו אם יוגשו תוך אותה תקופה לרשות, מוסד או ערכאה מקבילים של הארץ האחרת. במקרה כזה יהיה על הרשות, המוסד או הערכאה האחרונים להעביר ללא דיחוי בקשות אלו או פניות אלו.

סעיף 19

סעיף קטן 1.

הרשויות המינהליות המוסמכות של הארצות בעלות האמנה יקבעו, בהסכמה הדדית, את האמצעים הבחוצים לשם ביצועה והחלתה של אמנה זו.

אותן רשויות מינהליות יודיעו האחת לרעותה, במועד הנכון, על השינויים שחלו בתחיקה או בתקנות של ארצותיהן לענין ההסדרים המפורטים בסעיף 2.

סעיף קטן 2.

הרשויות המינהליות המוסמכות של כל אחת מהארצות בעלות האמנה יודיעו האחת לרעותה על הסידורים האחרים שנבקשו לשם ביצועה של אמנה זו בתוך תחומי ארצותיהן.

סעיף 20

בכל אחת מהמדינות בעלות האמנה יראו ברשויות מינהליות מוסמכות לענין אמנה זו:

בבלגיה - את המיניסטר לביטוח סוציאלי

בישראל - את המוסד לביטוח לאומי.

שער רביעי
הוראות שונות

סעיף 21

סעיף קטן 1.

המוסדות החייבים בתשלום גימלאות על פי אמנה זו יפרעו אותן כחוק במטבע ארצם. במקרה שייקבעו בארץ זו או אחרת משתי הארצות בעלות האמנה אמצעי הגבלה ופיקוח לעבין מטבע חוץ, ייבטלו מיד סידורים, בהסכמה בין שתי הממשלות, כדי להבטיח, בהתאם להוראות אמנה זו, את העברת הסכומים המגיעים משני הצדדים.

סעיף קטן 2.

המוסד החייב במלוג או בקצבאות, ששיעורם החדשי פחות מסכום שיש לקובעו בחילופי מכתבים בין הרשויות המינהליות המוסמכות של שתי הארצות בעלות האמנה, יכול לשם את המלוג או את הקצבאות אחת לשלושה הדשים, אחת להצי שנה או אחת לשנה.

הוא גם יכול להמיר את המלוג או הקצבאות ששיעורם החדשי פחות מסכום שנקבע בחילופי מכתבים, כאמור בפסקה הקודמת, בתשלום סכום המשקף את ערכם המהווך.

סעיף 22

העברת הגימלאות המגיעות על פי תחיקות הביטוח הסוציאלי, לבהנים המתגוררים באחת הארצות בעלות האמנה, תבוצע בהתאם לדרכים שיוגדרו בהסדר מינהלי אשר ייערך בין הרשויות המינהליות המוסמכות של הארצות בעלות האמנה.

סעיף 23

כל פורמליות שיכלה להיקבע בהוראות חוקיות או מינהליות של אחת מהמדינות בעלות האמנה לצורך מתן גימלאות המשתלמות על ידי מוסדות הביטוח הסוציאלי מחוץ לשטח ארצה, תחול, באותם התנאים כפי שהן חלות על אזרחיהן, על בני אדם הזכאים ליהנות מגימלאות אלו על פי אמנה זו.

סעיף 24

הקטיים המתייחסים לפרושה ולהחלטה של אמנה זו ייושבו, בהסכמה הדדית, על ידי הרשויות המינהליות המוסמכות של הארצות בעלות האמנה.

סעיף 25

אמנה זו תיכנס לתוקפה ביום הראשון לחודש שלאחר התאריך שבו הודיעו שתי הארצות בעלות האמנה, האחת לרעותה, כי הושלמו הבהלים התחיקתיים הדרושים.

סעיף 26

סעיף קטן 1.

מצבם של עובדים שכירים או כעין שכירים לשעבר, וכן של זכאיהם, ייבדק מחדש לגבי זכויותיהם לקיצבת זיקבה או קיצבת שאירים:

1. אם תשלום הקיצבה הותלה מטעמי אזרחותם או מקום מגוריהם;
2. אם הקיצבה לא הועבקה מטעמי אזרחותם או מקום מגוריהם;
3. אם תוצאת החלטה של האמנה יש בה כדי להעניק להם קיצבה העולה על הגימלאות שמהן הם נהנים מכבר, או שמהן יכולים היו הם להנות אילו הגישו בקשה לכך.

סעיף קטן 2.

הבדיקה מחדש תיערך לפי בקשת המעוניינים. היא תוגש באמצעות המוסדות המוסמכים של שתי הארצות בעלות האמנה.

בקשות אלו יופעלו ביום הראשון לחודש שלאחר החודש שבו הוגשו.

אולם אם בקשות אלו הוגשו תוך התקופה של שתי שנים החל מתאריך כניסת אמנה זו לתוקפה, הם יופעלו החל מתאריך זה.

סעיף קטן 1.

אמנה זו בערכת לזמן בלתי מוגדר. כל אחת מהארצות בעלות האמנה רשאית להסתלק הימנה. יש להודיע על ההסתלקות, לכל המאוחר, ששה חדשים לפני תוך כל שנה אזרחית בידונה. האמנה תחדל אז להיות בת-תוקף בסיומה של אותה שנה.

סעיף קטן 2.

במקרה של הסתלקות ימשיכו הוראות אמנה זו לחול על הזכויות שנרכשו, למרות ההוראות המגבילות שהשלטונות המעובינים יוכלו לקבוע למקרי שהותו של הנהנה בחוץ לארץ.

סעיף קטן 3.

בכל הנוגע לזכויות הנמצאות בתהליך של רכישה, והקשורות בתקופות ביטוח שהושלמו לפני התאריך שבו חדלה האמנה להיות בתוקפה, ימשיכו הוראות אמנה זו לעמוד בתוקפן בתנאים שיוגדרו בהסכמה הדדית על ידי הארצות בעלות האמנה.

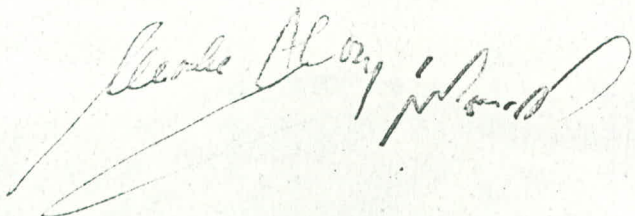
נעשה בבריסל ביום 2' אלול 5731 שהוא 1971
ההלנדית והצרפתית ודין המקור לשלושה הנוסחים במידה שווה, אולם נפלו הילוקי דעות בין שתי
הממשלות בדבר פירושה או החלטה של האמנה, יקבע הנוסח הצרפתי.

FAIT à Bruxelles, le 5 juillet 1971 correspondant au 12 TAMMOUZ 5731, en double exemplaire en
langues française, néerlandaise et hébraïque, les trois textes faisant également foi. Cependant, en cas de contes-
tation entre les deux Gouvernements concernant l'interprétation ou l'application de la Convention, le texte
français sera décisif.

GEDAAN te Brussel op 5 juli 1971 overeenstemmend met de 12 TAMMOUZ 5731, in tweevoud,
in de Nederlandse, de Franse en de Hebreeuwse taal, de drie teksten zijnde gelijkelijk authentiek. Nochtans in
geval van betwisting tussen de twee Regeringen betreffende de interpretatie of de toepassing van deze Overeen-
komst zal de Franse tekst beslissend zijn.

בשם ממשלת מדינת ישראל:

POUR LE GOUVERNEMENT
DE L'ETAT D'ISRAËL :
VOOR DE REGERING
VAN DE STAAT ISRAËL :

בשם ממשלת ממלכת בלגיה:

POUR LE GOUVERNEMENT
DU ROYAUME DE BELGIQUE :
VOOR DE REGERING
VAN HET KONINKRIJK BELGIË :

התקנת תקנות שעת חירום בדבר ייצוב מחירי דירות,
בתי עסק ושירותי בניה.

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם , בתוקף סמכותה של הממשלה לפי סעיף 9(א) לפקודת
סידורי השלטון והמשפט תש"ח-1948, ליפות את כוחו של שר השיכון
להתקין תקנות שעת חירום בדבר ייצוב מחירי דירות, בתי עסק ושירותי
בניה.

ד ב ר י ה ט ב ר

על-פי החלטת הממשלה מיום כ"ד בסיון תשל"ג (24 ביוני 1973), יש
להטיל הגבלה על מחירי דירות ובתי עסק ועל שכר שירותי בניה.

הואיל וחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957, אינו חל
על בנינים - יש להזדקק לתקנות שעת חירום.

מוצע איפוא שהממשלה תקבל ההחלטה הנ"ל.

מוגש על-ידי שר השיכון

התקנת תקנות שעת חירום בדבר ייצוב מחירי דירות,
בתי עסק ושירותי בניה

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם , בתוקף סמכותה של הממשלה לפי סעיף 9(א) לפקודת
סידרי השלטון והמשפט תש"ח-1948, ליפות את כוחו של שר השיכון
להתקין תקנות שעת חירום בדבר ייצוב מחירי דירות, בתי עסק ושירותי
בניה.

ד ב ר י ה ט ב ר

על-פי החלטת הממשלה מיום כ"ד בסיון תשל"ג (24 ביוני 1973), יש
להטיל הגבלה על מחירי דירות ובתי עסק ועל שכר שירותי בניה.

הואיל וחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957, אינו חל
על בנינים - יש להזדקק לתקנות שעת חירום.

מוצע איפוא שהממשלה תקבל ההחלטה הנ"ל.

מוגש על-ידי שר השיכון

מינוני שר השיכון לענין הפרק השני 1 לחוק הפיקוח
על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם להעניק לשר השיכון מיום כ"ה בסיון תשל"ג (25 ביוני 1973) את הסמכויות לענין פרק שני 1 - יציבות מחירים לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957, כפי שתוקן על-ידי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (תיקון מס. 3), תשל"ג-1972.

ד ב ר י ה ס ב ר

הממשלה העניקה לשר השיכון את הסמכויות להציע את חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים ולהתקין תקנות לכל ענין הנוגע לביצועו. הסמכה על-כך פורסמה בילקוט הפרסומים מס. 888 מיום 16.11.1961.

בחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (תיקון מס. 3), תשל"ג-1972, נקבע כי לצורך פרק שני 1 - יציבות מחירים, השר הוא "שר המסחר והתעשייה וכן כל חבר אחר של הממשלה שהיא מינתה לענין פרק זה, כולו או מקצתו."

מוצע בזה להעניק לשר השיכון הסמכויות לענין הפרק האמור.

מוגש על-ידי שר השיכון

מינוני שר השיכון לענין הפרק השני 1 לחוק הפיקוח
על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם להעניק לשר השיכון מיום כ"ה בסיון תשל"ג (25 ניוני 1973)
את הסמכויות לענין פרק שני 1 - יציבות מחירים לחוק הפיקוח על מצרכים
ושירותים, תשי"ח-1957, כפי שתוקן על-ידי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים
(תיקון מס. 3), תשל"ג-1972.

ד ב ר י ה ס ב ר

הממשלה העניקה לשר השיכון את הסמכויות להצב את חוק הפיקוח על מצרכים
ושירותים ולהתקין תקנות לכל ענין הנוגע לביצועו. הסמכה על-כך פורסמה
בילקוט הפרסומים מס. 888 מיום 16.11.1961.

בחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (תיקון מס. 3), תשל"ג-1972, נקבע כי
לצורך פרק שני 1 - יציבות מחירים, השר הוא "שר המסחר והתעשייה וכן
כל חבר אחר של הממשלה שהיא מינתה לענין פרק זה, כולו או מקצתו."

מוצע בזה להעניק לשר השיכון הסמכויות לענין הפרק האמור.

מוגש על-ידי שר השיכון

בספח 500

כ"ז בסיון תשל"ג
27 ניוני 1973

מינוי שר השיכון לענין הפרק השני 1 לחוק הפיקוח
על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם להעניק לשר השיכון את הסמכויות לענין פרק שני 1
-יציבות מחירים לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957, כפי
שתוקן על-ידי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (תיקון מס. 3), תשל"ג-
1972 מיום כ"ה בסיון תשל"ג (25 ביוני 1973).

ד ב ר י ה ס ב ר

הממשלה העניקה לשר השיכון את הסמכויות לבצע את חוק הפיקוח על
מצרכים ושירותים ולהתקין תקנות לכל ענין הנוגע לביצועו. הסמכה
על-כך פורסמה בילקוט הפרסומים מס. 888 מיום 16.11.1961.

בחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (תיקון מס. 3), תשל"ג-1972,
נקבע כי לצורך פרק שני 1 - יציבות מחירים, השר הוא "שר המסחר
והתעשייה וכן כל חבר אחר של הממשלה שהיא מינתה לענין פרק זה,
כולו או מקצתו".

מוצע בזה להעניק לשר השיכון הסמכויות לענין הפרק האמור.

מוגש ע"י שר השיכון

מינוני שר השיכון לענין הפרק השני 1 לחוק הפיקוח
על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם להעניק לשר השיכון את הסמכויות לענין פרק שני 1
-יציבות מחירים לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957, כפי
שתוקן על-ידי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (תיקון מס. 3), תשל"ג-
1972 מיום כ"ה בסיון תשל"ג (25 ביוני 1973).

ד ב ר י ה ס ב ר

הממשלה העניקה לשר השיכון את הסמכויות לבצע את חוק הפיקוח על
מצרכים ושירותים ולהתקין תקנות לכל ענין הנוגע לביצועו. הסמכה
על-כך פורסמה בילקוט הפרסומים מס. 888 מיום 16.11.1961.

בחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (תיקון מס. 3), תשל"ג-1972,
נקבע כי לצורך פרק שני 1 - יציבות מחירים, השר הוא "שר המסחר
והתעשייה וכן כל חבר אחר של הממשלה שהיא מינתה לענין פרק זה,
כולו או מקצתו".

מוצע בזה להעניק לשר השיכון הסמכויות לענין הפרק האמור.

מוגש ע"י שר השיכון